



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจก่อน – หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
- แบบบันทึกการนิเทศภายใน
- แบบประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน
- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
- แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)
- แบบบันทึกการประชุม

แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจก่อน - หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านดินตุขาววิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคุดระธานี เขต 1

คำชี้แจง โปรดวงกลมล้อมรอบตัวเลือกที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว
แบบทดสอบชุดนี้ เป็นแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก มี 40 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
รวม 40 คะแนน ใช้เวลา 60 นาที

1. ข้อใดคือความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
 - ก. การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ
 - ข. การวิจัยที่ต้องอาศัยวิธีทางสถิติ
 - ค. การวิจัยที่ทำโดยครูเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
 - ง. การวิจัยที่ทำโดยคนทั่วไปเพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาคณะกรรมการบริหารโรงเรียน
2. บุคคลในข้อใดเหมาะสำหรับทำวิจัยในชั้นเรียน
 - ก. นักวิจัย
 - ข. ครูประจำชั้น
 - ค. ผู้บริหารโรงเรียน
 - ง. เหมาะทุกข้อ
3. จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน คืออะไร
 - ก. เพื่อพัฒนาวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาคณะกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
 - ข. เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาในชั้นเรียน
 - ค. เพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
 - ง. เพื่อสร้างผลงานทางวิชาการของครู
4. การใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนเน้นด้านใด
 - ก. เน้นการแก้ไขปัญหาคณะการปฏิบัติงาน
 - ข. เน้นการสร้างทฤษฎีใหม่
 - ค. เน้นการเผยแพร่ผลงาน
 - ง. เน้นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

5. สาเหตุใดที่เป็นปัญหาสำคัญของครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- ก. การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน
 - ข. การเขียนวัตถุประสงค์
 - ค. การบันทึกและรายงานผลอย่างเป็นระบบ
 - ง. การจัดทำเครื่องมือในการแก้ปัญหา
6. ท่านคิดว่าข้อมูลจากการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้แล้ว สามารถนำไปสู่การวิจัยคือข้อใด
- ก. การบันทึกผลหลังสอน
 - ข. การวัดและประเมินผล
 - ค. กิจกรรมการเรียนการสอน
 - ง. จุดประสงค์การเรียนรู้
7. ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของการวิจัยในชั้นเรียน คือข้อใด
- ก. กระบวนการพัฒนาหรือผลิตนวัตกรรม
 - ข. การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องหลากหลาย
 - ค. การกำหนดปัญหาในการวิจัยที่ชัดเจน
 - ง. การคำนวณสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. ปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ดี มีลักษณะอย่างไร
- ก. เป็นปัญหาที่ผู้บริหารต้องการให้ทำ
 - ข. ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษามาก
 - ค. เป็นปัญหาขนาดใหญ่ในโรงเรียน
 - ง. มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง
9. เครื่องมือที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือข้อใด
- ก. แบบสังเกต
 - ข. แบบสัมภาษณ์
 - ค. แบบทดสอบ
 - ง. แบบสอบถาม

10. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในชั้นเรียนที่ง่ายที่สุด คือวิธีการตามข้อใด
- การประเมินผลงาน
 - การสัมภาษณ์
 - การสังเกต
 - การสอบถาม
11. ข้อใดกล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ได้ถูกต้องที่สุด
- การวางแผนการดำเนินการตามแผน การสำรวจปัญหา การสะท้อนผลการปฏิบัติ
 - การสำรวจปัญหาการสะท้อนผลการปฏิบัติ การวางแผน การดำเนินการตามแผน
 - การวางแผน การสำรวจปัญหา การดำเนินการตามแผน การสะท้อนผลการปฏิบัติ
 - การสำรวจปัญหา การวางแผน การดำเนินการตามแผน การสะท้อนผลการปฏิบัติ
12. การสะท้อนในวงรอบการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน สัมพันธ์กับข้อใด
- การวางแผนการสอน
 - การเก็บข้อมูลนักเรียน
 - การเขียนโครงการวิจัย
 - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
13. ข้อใดเป็นนวัตกรรมหรือวิธีการในการแก้ปัญหาในการวิจัยในชั้นเรียน
- บทเรียนสำเร็จรูป
 - ชุดการสอน
 - คอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 - ถูกทุกข้อ
14. การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาวัตกรรม จุดเน้นเพื่ออะไร
- เพื่อให้มีความเหมาะสม
 - เพื่อให้มีความเชื่อมั่น
 - เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน
 - เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชา

15. การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสม เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ควรคำนึงถึงข้อใด
- ก. จำนวนของตัวแปร
 - ข. ระดับการวัดของตัวแปร
 - ค. จุดประสงค์ของการวิจัย
 - ง. ถูกทุกข้อ
16. ข้อใดเป็นลักษณะเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี
- ก. มีความเชื่อถือได้
 - ข. มีความเที่ยงตรง
 - ค. มีประสิทธิภาพ
 - ง. ถูกทุกข้อ
17. ข้อใด ไม่ใช่ ความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล
- ก. การแยกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่
 - ข. การแยกแยะส่วนต่างๆของข้อมูล
 - ค. การเสริมข้อมูลให้ตรงตามความต้องการ
 - ง. การจัดระบบข้อมูล
18. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีหลักสำคัญอย่างไร
- ก. เขียนสรุปเฉพาะข้อค้นพบที่สำคัญ
 - ข. เสนอทั้งข้อมูลดิบและผลการวิเคราะห์
 - ค. กล่าวถึงทฤษฎีแล้ว นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 - ง. เสนอเฉพาะผลของข้อมูลที่วิเคราะห์แล้ว
19. การสรุปผลอภิปรายและข้อเสนอแนะ จัดอยู่ในส่วนใดของการเขียนรายงาน
- ก. ส่วนนำ
 - ข. ส่วนอ้างอิง
 - ค. ส่วนเนื้อหา
 - ง. ส่วนรายงาน

20. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการวิจัยในข้อใด
- การกำหนดปัญหา
 - การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา
 - การกำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูล
 - การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
21. การทำการวิจัยโดยทั่วไปต้องเริ่มต้นจากข้อใด
- การวางแผน
 - การกำหนดปัญหา
 - การสร้างเครื่องมือ
 - การรวบรวมข้อมูล
22. การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญอย่างไร
- รู้ว่าปัญหานั้นมีคนทำแล้วหรือยัง
 - ช่วยในการแปลความหมายข้อมูล
 - ใช้เป็นแบบอย่างในการวิจัย
 - ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น
23. การศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีประโยชน์อย่างไร
- หลีกเลี่ยงการวิจัยซ้ำซ้อนกับคนอื่น
 - ช่วยกำหนดแบบแผนการวิจัยและการดำเนินการวิจัย
 - ช่วยกำหนดปัญหาการวิจัย
 - ช่วยกำหนดกรอบความคิดและสมมุติฐานการวิจัย
24. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ในบทใดของเอกสารการวิจัยในชั้นเรียน
- บทที่ 1
 - บทที่ 2
 - บทที่ 3
 - บทที่ 4

25. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ต้องกระทำในช่วงใด
- หลังจากมีปัญหาการวิจัยแล้ว
 - หลังจากกำหนดสมมติฐานการวิจัยแล้ว
 - ก่อนที่จะได้ปัญหาการวิจัย
 - ก่อนที่จะตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย
26. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยคือข้อใด
- แบบสัมภาษณ์
 - แบบทดสอบ
 - แบบสอบถาม
 - ทุกข้อที่กล่าวมา
27. ข้อใด ไม่ใช่ ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- วางแผน
 - ปฏิบัติ
 - สังเกต
 - รวบรวมข้อมูล
28. การดำเนินการวิจัยจะมีประสิทธิภาพบรรลุผลได้ ขึ้นอยู่กับขั้นตอนใด
- การสรุปผล
 - การพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม
 - การกำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา
 - การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา
29. ข้อใด ไม่ใช่ ส่วนประกอบของโครงร่างการวิจัย
- ชื่อเรื่อง
 - กลุ่มตัวอย่าง
 - การวิเคราะห์ข้อมูล
 - ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

30. ถ้าต้องการทราบผลการวิจัยโดยสรุป ควรอ่านหัวข้อใด
- บทคัดย่อ
 - อภิปรายผล
 - ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 - แนวทางการดำเนินการวิจัย
31. ข้อใด ไม่ใช่ จุดมุ่งหมายของการนำผลการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้ประโยชน์
- เพื่อสร้างชื่อเสียงให้ผู้วิจัย
 - เพื่อนำไปเป็นผลงานทางวิชาการ
 - เพื่อพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพ
 - เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการเรียน
32. การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการวิจัยในชั้นเรียนเน้นการวิจัยประเภทใด
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
 - การวิจัยเชิงคุณภาพ
 - การวิจัยเชิงทดลอง
 - การวิจัยเชิงสำรวจ
33. สิ่งที่ยากที่สุดในการทำการวิจัยในชั้นเรียนคือขั้นตอนใด
- การเลือกปัญหา
 - การวิเคราะห์ข้อมูล
 - การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - การตั้งสมมติฐาน
34. การจำกัดของเขตทางการวิจัย มีลักษณะตามข้อใดต่อไปนี้
- การเขียนจุดมุ่งหมายการวิจัย
 - การกำหนดการสุ่มตัวอย่าง
 - การกำหนดเวลาที่ใช้ในการวิจัย
 - การกำหนดกำลังคนและกำลังทรัพย์

35. ข้อใดควรหลีกเลี่ยงมากที่สุดในการเลือกปัญหา
- เลือกปัญหาที่ผู้วิจัยไม่รู้
 - เลือกปัญหาที่ไม่มีใครให้คำปรึกษา
 - เลือกปัญหาที่มีผู้อื่นทำวิจัยแล้ว
 - เลือกปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ
36. สมมติฐานคือความหมายใดต่อไปนี้
- การเดาอย่างมีเหตุผล
 - การคิดอย่างมีเหตุผล
 - ข้อตกลงเบื้องต้นอย่างหนึ่ง
 - ทุกข้อที่กล่าวมา
37. เป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียนคือข้อใด
- แก้ปัญหา หาคำตอบ พัฒนานวัตกรรม
 - แก้ปัญหา พัฒนานวัตกรรม พัฒนาวิชาชีพ
 - หาคำตอบ แก้ปัญหา พัฒนาวิชาชีพ
 - หาคำตอบ พัฒนานวัตกรรม พัฒนาวิชาชีพ
38. วิธีดำเนินการวิจัย ปรากฏอยู่ส่วนใดของการทำวิจัยในชั้นเรียน
- ส่วนนำ
 - ส่วนเนื้อหา
 - ส่วนสรุป
 - ส่วนอ้างอิง
39. ถ้าผู้วิจัยต้องการข้อมูลง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนและไม่ต้องการคำอธิบายมากนักควรใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบใด
- การสัมภาษณ์
 - การสังเกต
 - การสอบถาม
 - การทดสอบ

40. วิธีเก็บข้อมูลที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิจัยในชั้นเรียนคือวิธีใด

- ก. การสังเกต
- ข. การสอบถาม
- ค. การสัมภาษณ์
- ง. การทดสอบ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา อำเภอเพ็ญ
จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ
กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดิน
สุขาวิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 1 โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

- | | | |
|---|---------|------------|
| 5 | หมายถึง | มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | มาก |
| 3 | หมายถึง | ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | น้อย |
| 1 | หมายถึง | น้อยที่สุด |

ที่	รายการประเมิน / กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	กระบวนการเตรียมก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม					
2.	เอกสาร สื่อ เนื้อหา การอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม					
3.	รูปแบบ และขั้นตอน การอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม					
4.	เนื้อหา สาระ ความรู้ที่ได้รับตรงตามวัตถุประสงค์ เหมาะสม					
5.	เนื้อหา สาระ ในการอบรมตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย					
6.	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ก่อนการอบรม เชิงปฏิบัติการ ในระดับใด					
7.	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน หลังการอบรม เชิงปฏิบัติการ ในระดับใด					
8.	ท่านเห็นว่าการจัด Work Shop สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจใน การจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ได้มากน้อยเพียงใด					
9.	ท่านสามารถจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ได้มากน้อยเพียงใด					
10.	ท่านสามารถนำความรู้ ในการทำวิจัยในชั้น ไปใช้ประโยชน์ในการ เพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอน ได้มากน้อยเพียงใด					

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน

เรื่อง การพัฒนาบุคลากรครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านต้นสุขาวิทยา อำเภอเพ็ญ
จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

โดย ผู้วิจัย วิทยากร และผู้อำนวยการ

ชื่อผู้ปฏิบัติ

ชื่อผู้สังเกต

วันที่เดือน..... พ.ศ.

คำชี้แจง : แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ฉบับนี้สร้างขึ้น

เพื่อเก็บรวบรวม ข้อมูลด้านพฤติกรรมขณะปฏิบัติงาน โดยให้ผู้สังเกตทำ
เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องปฏิบัติตามความเป็นจริง

- | | | |
|---|---------|------------|
| 5 | หมายถึง | มากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | มาก |
| 3 | หมายถึง | ปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | น้อย |
| 1 | หมายถึง | น้อยที่สุด |

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1.	บุคลากรมีความพร้อมที่จะจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					
2.	บุคลากรตั้งใจปฏิบัติตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย					
3.	บุคลากรให้ความร่วมมือในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					
4.	บุคลากรปรึกษาหารือในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					
5.	บุคลากรมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					
6.	บุคลากรมีความรับผิดชอบต่องานเป็นอย่างดี					
7.	บุคลากรจัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยยึดระเบียบและแนวปฏิบัติ					
8.	บุคลากรตั้งใจจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ตามคำแนะนำของวิทยากร					
9.	บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ความรู้ความสามารถไปพัฒนางานต่อไป					
10.	บุคลากรแสวงหาความรู้ มีการซักถาม เพื่อให้เกิด ความเข้าใจในขั้นตอนกระบวนการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน					

ข้อมูล

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต/บันทึก

(.....)

...../...../.....



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบบันทึกการนิเทศภายใน

เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านถิ่นสุชาวิทยา อำเภอเพ็ญ
จังหวัดอุดรธานีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

.....
ชื่อผู้นิเทศ ชื่อผู้ถูกนิเทศ
สถานทีนิเทศ วัน เดือน ปี ที่นิเทศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ
กิจกรรมการนิเทศภายใน เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุชา
วิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
โดยกำหนดระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
4 หมายถึง เหมาะสมมาก
3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	รายการนิเทศ / กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ชื่อเรื่องมีความเหมาะสม ครอบคลุมปัญหา ชัดเจนถูกต้อง					
2.	การสำรวจวิเคราะห์ปัญหา ความสำคัญของปัญหาที่ประเด็นปัญหาแสดงถึงความจำเป็นในการ ทำวิจัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
3.	วัตถุประสงค์ของการวิจัยเขียนได้ครอบคลุมชัดเจน และตรงประเด็นที่ต้องการศึกษา					
4.	ระบุนขอบเขตของการวิจัยระบุกลุ่มเป้าหมายอย่างชัดเจน ระบุเนื้อหาที่ต้องการศึกษา และ ระยะเวลาที่ดำเนินการ					
5.	วิธีการดำเนินการวิจัย ออกแบบการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถ อธิบาย/เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
6.	การวิเคราะห์และสรุปผล การเลือกใช้สถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและมีความ เหมาะสม					
7.	มีการจัดระบบ แนวคิด ทฤษฎี มีแหล่งอ้างอิงที่ถูกต้องหลักการ					
8.	การเขียนรายงานผลงานวิจัย มีความสอดคล้อง เหมาะสม เขียน ได้ชัดเจน					
9.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา					
10.	ผลงานวิจัย มีความถูกต้อง เหมาะสมตามหลักวิชาการ					

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกการนิเทศ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิตยา อำเภอเพ็ญ จังหวัด
อุดรธานีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด ต่อกิจกรรมการประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิตยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ประเมิน ชื่อผู้ถูกประเมิน

สถานที่ประเมิน วัน เดือน ปี ที่ประเมิน

ตอนที่ 2 รายการประเมิน ประเมินผลงานวิจัยในชั้นเรียนของครูกลุ่มเป้าหมาย ใน
การทำวิจัยในชั้นเรียน โดยกำหนดระดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ที่	รายการประเมิน / กิจกรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ชื่อเรื่องการวิจัยบ่งบอกถึงการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างชัดเจน					
2.	ลำดับความสำคัญของปัญหาที่จะทำการวิจัยได้อย่างเหมาะสม					
3.	อธิบายวิธีการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง					
4.	อธิบายวิธีการขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง					
5.	อธิบายการสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง					
6.	อธิบายการสร้างนวัตกรรมหรือพัฒนานวัตกรรมได้อย่างถูกต้อง					
7.	อธิบายความหมายด้านสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง					
8.	สามารถเขียนสรุปผลการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง					
9.	ผลงานวิจัย มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง					
10.	ผลงานวิจัย มีความถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการ					

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

แบบบันทึกการประชุมนี้ใช้สำหรับบันทึกการประชุมเรื่องการพัฒนาครู
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุขวิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อใช้บันทึกการประชุมระหว่างผู้วิจัย
วิทยากร และผู้ร่วมวิจัย ในการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาเพื่อทำการวิจัยในชั้นเรียน
การประชุมครั้งที่ .../...

วันที่ เดือน พ.ศ.

ณ ห้องประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

ผู้ที่ไม่มาประชุม

1.....

2.....

เริ่มประชุมเวลา

.....

สรุปผลการประชุม

.....

.....

.....

ปิดประชุมเวลา

ผู้บันทึกการประชุม

ผู้ตรวจสอบบันทึกการประชุม

แบบบันทึกการประชุม

แบบบันทึกการประชุมนี้ใช้สำหรับบันทึกการประชุมเรื่องการพัฒนาบุคลากรครู
เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุขวิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อใช้บันทึกการประชุมระหว่างผู้วิจัย
วิทยากร และผู้ร่วมวิจัย ในการสรุปผล ข้อเสนอแนะ การวิจัยในชั้นเรียน การประชุม
ครั้งที่ .../...

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ณ ห้องประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

6.....

ผู้ที่ไม่มาประชุม

1.....

2.....

เริ่มประชุมเวลา

.....

สรุปผลการประชุม

.....

.....

.....

ปิดประชุมเวลา.....

ผู้บันทึกการประชุม.....

ผู้ตรวจสอบบันทึกการประชุม.....

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๙๑๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขกเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน ดร.ปรีชา อรัญวารี

คือนายสุริยา จันทะปัสสา รหัสประจำตัว M๔๕๒๑๒๑๘๓๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วัดศรีษะเกษ จังหวัดหนองคาย ดำรงทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาครุภัณฑ์การวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุขวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตาม
วัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา สถิติ การวัดและประเมินผล
คลังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจีระนัน เสนาจักร์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘



ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๘๑๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญไปผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน คุณสากล ฉิมวงศ์

ด้วยนายสุริยา จันทร์ปัสสา รหัสประจำตัว M๔๕๒๑๒๑๑๓๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วัดศรีชะเอม จังหวัดหนองคาย กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา เจ้าหน้าที่งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศุขครธานี เขต ๑" เพื่อให้การวิจัยคืบหน้าไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิระนัน เสนาจักร์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ ๑๘๑๕



บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา

ด้วยนายสุริยา จันทะปิตุสา รหัสประจำตัว M๔๕๒๑๒๑๑๗๓๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วัดศรีชะเกษ จังหวัดหนองคาย ดำรงทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศรีนครราชสีมา เขต ๑”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและ
เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัย
ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิระนัย เสนาจักร์)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รักษาราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘



ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ ๑๘๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา

ด้วยนายสุริยา จันทะปัสสา รหัสประจำตัว M๕๕๒๑๒๑๗๓๓ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษารูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วัดศรีหะเกษ จังหวัดหนองคาย กำลังทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑”

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิจัยกับกลุ่ม คือ ครู โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวจิระนัน เสนาจักร)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย รักษาการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘



ภาคผนวก ค

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการวิจัยในชั้นเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

งานโครงการ : โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน
 แผนงาน / ฝ่าย : พัฒนาบุคลากร
 หน่วยงานที่รับผิดชอบ : บริหารบุคคล
 หัวหน้าโครงการ : นายสุริยา จันทร์ปัสตา
 ลักษณะงาน / โครงการ : โครงการต่อเนื่อง
 ระยะเวลาในการดำเนินงาน : ปีการศึกษา 2553

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 7 เกี่ยวกับครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจากมาตรฐานการศึกษา(สพฐ.) มาตรฐานที่ 9 และ 10 ระบุว่าครูต้องมีความรู้ความสามารถ หมั่นพัฒนาตนเองให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นครูจึงเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว โรงเรียนบ้านถ้ำสุขาวิทยา จึงจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การวิจัยในชั้นเรียน ให้แก่บุคลากรครูในโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างครบถ้วนถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้บุคลากรครูของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อพัฒนาบุคลากรครูให้สามารถทำวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างถูกต้องและมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ

3. เป้าหมาย

3.1 เชิงปริมาณ

บุคลากรครูโรงเรียนบ้านถ้ำสุขาวิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

จำนวน 6 คน

3.2 เชิงคุณภาพ

บุคลากรครู โรงเรียนบ้านถ้ำสุขาวิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี มีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปดำเนินการวิจัย ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

4. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 4.1 เขียนโครงการ
- 4.2 ขออนุมัติโครงการ
- 4.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและประชุมเตรียมการ
- 4.4 จัดทำเอกสารประกอบการฝึกอบรม
- 4.5 ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 4.6 เตรียมการอบรม
- 4.7 ดำเนินการอบรม
- 4.8 สรุป ประเมินผล และรายงานผลการฝึกอบรม

5. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	2553												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
1. ขออนุมัติโครงการ								↔					
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และประชุมเตรียมการ จัดทำเอกสาร									↔				
3. ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง เตรียมการอบรม									↔				
4. ดำเนินการอบรม										↔			
5 สรุป ประเมินผล และรายงานผล การฝึกอบรม											↔		↔

6. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

ระหว่างวันที่ 8 พฤศจิกายน 2553 ถึง วันที่ 14 มีนาคม 2554

7. สถานที่ : ห้องประชุมโรงเรียนบ้านถิ่นสุขวิทยา อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

8. งบประมาณ (ประมาณการใช้จ่าย)

รายการ	งบประมาณ
ค่าวิทยากร	4,000
ค่าวัสดุ เอกสารประกอบการฝึกอบรม	500
ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเครื่องดื่ม	1,000
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	5,500

9. วิธีการดำเนินงาน

การบรรยายจากวิทยากร นายบุญเหลือ นุบพามาธา ศึกษาพิเศษ ระดับเชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

10. ผู้รับผิดชอบ

นายสุริยา จันทะปัสสา

11. การประเมินผล

- 11.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ก่อน – หลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 11.2 แบบประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 11.3 แบบประเมินการนิเทศภายใน

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 บุคลากรครูของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไป
ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

12.2 บุคลากรครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

นายสุริยา จันทะปัสสา

ผู้เสนอโครงการ

หัวหน้าวิชาการ

นายวรจักษ์ กาศลุน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา

ผู้อนุมัติโครงการ

ภาคผนวก ง
แบบบันทึกการประชุม

1.1 แบบบันทึกการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

1.2 แบบบันทึกการประชุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การประชุมครั้งที่ พิเศษ/2553

ระหว่างวันที่ 8-12 พฤศจิกายน 2553 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านถิ่นสุชาวิทยา

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายวรจักษ์ กาศดุน	ผู้อำนวยการโรงเรียน
2. นางสาวลิณี ขวัญทอง	ครูประจำชั้น อนุบาล 1-2
3. นางสาวกิ่งแก้ว แสไพศาล	ครูประจำชั้น ป.1
4. นางเพลินดา แสไพศาล	ครูประจำชั้น ป.2
5. นางเพ็ญศรี กล้าบรรจง	ครูประจำชั้น ป.3
6. นายสุริยา จันทะปัสสา	ครูประจำชั้น ป.4-5
7. นายสมคิด แมคสถาน	ครูประจำชั้น ป.6

เริ่มประชุมเวลา 10.00 – 12.00 น.

สรุปผลการประชุม

จากการประชุมเพื่อสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) พบว่า จุดที่ควรพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ บุคลากรยังขาดความรู้ในกระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน และต้องการเข้ารับการอบรม เพื่อให้รู้ขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้องตามหลักของการทำวิจัยในชั้นเรียน และเพื่อที่จะทำให้เกิดความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และที่ประชุมสรุปว่า ปัญหาที่จะต้องพัฒนาเร่งด่วนเป็นลำดับแรก คือ การทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สาเหตุเนื่องจากครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และยังไม่รู้ขั้นตอนการทำวิจัยที่ถูกต้องตามหลักของการทำวิจัยในชั้นเรียนเท่าที่ควร จึงทำให้ไม่มีความมั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน และยังขาดการนิเทศภายในที่ถูกต้อง ที่ประชุมมีข้อสรุปร่วมกันว่า ใช้การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน เป็นกลยุทธ์การพัฒนา โดยเริ่มดำเนินการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ในระหว่างวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 ถึงวันที่ 14 มีนาคม 2554 และจากการพัฒนาครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้องตามหลักของการวิจัย และที่สำคัญ หลังการพัฒนาครูจะต้องมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายสุริยา จันทะปัสสา

ผู้บันทึกการประชุม

นายวรจักษ์ กาศดุน

ผู้ตรวจสอบบันทึกการประชุม

การประชุมครั้งที่ พิเศษ/ 2554

วันที่ 14 เดือน มีนาคม พ.ศ.2554 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา

ผู้เข้าร่วมประชุม

- | | |
|----------------------------|--|
| 1. นายบุญเหลือ นุบพามาธา | ศึกษานิเทศก์ ระดับเชี่ยวชาญ |
| 2. คร. ปรีชา อรัญวาริ | ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน |
| 3. นายพงษ์ศักดิ์ ภูมิพันธ์ | ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน |
| 4. นายสากล จิมวงศ์ | ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน |
| 5. นายวรจักษ์ กาศดุน | ผู้อำนวยการ โรงเรียน |
| 6. นางสาวลีนี ขวัญทอง | ครูประจำชั้น อนุบาล 1-2 |
| 7. นางสาวกิ่งแก้ว แสไพศาล | ครูประจำชั้น ป.1 |
| 8. นางเพ็ญศรี แสไพศาล | ครูประจำชั้น ป.2 |
| 9. นางเพ็ญศรี กล้าบรรจง | ครูประจำชั้น ป.3 |
| 10. นายสุริยา จันทะปัสตา | ครูประจำชั้น ป.4-5 |
| 11. นายสมคิด แมคสถาน | ครูประจำชั้น ป.6 |

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

สรุปผลการประชุม

จากการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา ใช้กลยุทธ์การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 25 – 26 พฤศจิกายน 2553 และการนิเทศภายใน ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2554 ถึง วันที่ 14 มีนาคม 2554 และประเมินผลการวิจัยของครูกลุ่มผู้ร่วม โดยวิทยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทำงานวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยสามารถอภิปรายกระบวนการขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้องตรงตามหลักการวิจัย และสามารถตอบข้อซักถาม และให้ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยในชั้นเรียนได้ และที่สำคัญหลังการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน ส่งผลให้ครูโรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1 มีผลงานวิจัยที่คุณภาพ ประสิทธิภาพ อย่างน้อยคนละ 1 เรื่อง

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

นายสุริยา จันทะปัสตา
ผู้บันทึกการประชุม

นายวรจักษ์ กาศดุน
ผู้ตรวจสอบบันทึกการประชุม



ภาคผนวก จ
ตารางราคา IOC

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางการหาค่า IOC

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถ้ำสูงวิทยา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครธานี เขต 1

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
31	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้



ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างผลงานวิจัยในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

รายงานผลการวิจัย

การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย
ระดับชั้นอนุบาล 2



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ชื่อเรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็ก
ปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2
ผู้วิจัย สาลินี ขวัญทอง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น ประชากรคือเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 1 ห้องเรียน มี 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยการสร้างแรงจูงใจด้วยนิทานและการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อตกลงในการเก็บของเล่น และเสริมแรงด้วยสติ๊กเกอร์รูปหัวใจนำไปติดที่สมุดเด็กดี ซึ่งเด็กได้จัดทำขึ้น เมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงได้ครบ 5 วันต่อสัปดาห์ สามารถนำไปแลกสติ๊กเกอร์ที่ตนเองชอบได้ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่นใช้สำหรับสังเกตพฤติกรรมในขณะที่เด็กจัดเก็บของเล่นและทำการประเมินให้คะแนนในสมุดเด็กดี ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา มีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้นตลอด 4 สัปดาห์ จากร้อยละ 59.36 , 72.55 , 80.77 และ 86.05 ตามลำดับ ผลของการวิจัยนี้มีข้อวิจารณ์ถึงการนำหลักการของแรงจูงใจและการเสริมแรงมาใช้ จึงมีผลให้ค่าร้อยละของความก้าวหน้าในพฤติกรรมเป็นไปได้ในลักษณะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามคำศัพท์	7
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2546	8
พัฒนาการ	9
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
ประชากร	26
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	27
บทที่ 4 ผลการวิจัย	28
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	31
วัตถุประสงค์การวิจัย	31
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	31
วิธีวิจัย	31
ผลการวิจัย	32
การอภิปรายผล	32

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	34



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ต้องการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : คำนำ)

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย โดยถือว่าการเล่นเป็นงานของเด็ก เด็กเรียนรู้จากการเรียนปนเล่น ผลจากการวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัยของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในความรับผิดชอบ พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ของทุกปีการศึกษา เด็กส่วนมากมีคุณลักษณะตามวัยไม่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะตามวัยด้านอารมณ์จิตใจเรื่องคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม ซึ่งสังเกตจากการเก็บของเล่น เด็กๆจะเก็บของเล่นไม่ถูกที่ บางคนเมื่อถึงเวลาเก็บจะเก็บของเล่นอย่างเชื่องช้า เก็บของเล่นมาปะปนกัน โยนของเล่นส่งเสียงดัง ทำให้ของเล่นชำรุดเสียหาย กล่าวโดยสรุปคือเด็กขาดวินัยในตนเอง จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพบว่า ยังขาดกระบวนการอบรมดูแลและการเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว การไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการมีภารกิจรับผิดชอบมากเกินไปของครูผู้สอน เช่น เมื่อผู้ใหญ่ไม่มีเวลาอบรมเด็กและขาดการดูแลที่ถูกต้องวิธี เมื่อเด็กเล่นของเล่นเสร็จผู้ใหญ่จะคอยเก็บให้ ทำให้เด็กไม่เคยชินกับการเก็บของเล่นด้วยตนเอง เด็กบางคนมีความคับข้องใจ เพราะถูกบังคับมากเกินไป

จึงมีพฤติกรรมเพื่อเรียกร้องความสนใจด้วยการขว้างปาของเล่น หยิบของเล่นที่โรงเรียน กลับไปเล่นที่บ้าน เด็กที่ซุกซนผิดปกติบางคนก็เป็นเด็กที่พ่อแม่รักมาก ตามใจและปกป้องมากเกินไป ส่วนเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มักจะเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่ต้องการเกลียดชังและทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว บางทีก็ถูกลงโทษจากพ่อแม่ที่มีปัญหาทางอารมณ์ เด็ก ๆ จึงขาดวินัยในตนเอง ครูจึงต้องพยายามหาทางแก้ไขด้วยวิธีการที่เป็นระบบและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตเช่น การสร้างข้อตกลงร่วมกัน การให้คำชมเชยให้รางวัล การให้คะแนนหรือหักคะแนน การให้ในสิ่งที่เด็กต้องการ ให้การยอมรับและเอาใจใส่

ในช่วงปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดเป็นระยะที่เด็กสามารถพัฒนา ด้านต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วจึงง่ายต่อการเรียนรู้และสามารถส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ดี ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าววินัยต้องสร้าง ตั้งแต่วัยเด็กเล็ก ๆ เพราะวัยเด็กเป็นวัยที่รับสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย หากปลูกฝังสิ่งที่ดี เช่น ความอดทน การรู้จักควบคุมตนเอง ความมีน้ำใจ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะแทรกซึมเข้าเป็นบุคลิกภาพที่ฝังแน่นในตัวเด็กจนเป็นผู้ใหญ่ บุคคลที่มีวินัยในตนเอง จะเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะมีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เคารพกติกา และแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและรับหลัง ความมีวินัยตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลภายใต้บรรยากาศของความรัก ความอบอุ่นความชื่นชมยินดี และความรู้สึกลึกซึ้งอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาจริยธรรมต่อไป การฝึกให้เด็กมีวินัยในตนเองควรยึดหลักบางประการดังนี้

1. ทำให้พฤติกรรมคงทนได้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่เด็กแสดงออกเป็นบางครั้ง ครูจะต้องกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นอีก เช่นเก็บของเล่น ได้ถูกที่ เก็บของเล่น ได้ทันตามเวลาที่กำหนด
2. สร้างพฤติกรรมให้เกิดขึ้น เป็นการสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เกิดกับเด็ก เช่นช่วยเพื่อนเก็บของเล่น จัดเรียงของเล่นอย่างเรียบร้อย
3. ลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เป็นการลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้หายไปเช่นเด็กที่ชอบเก็บของเล่นด้วยการขว้างหรือโยนเสียดัง ปรับเปลี่ยนมาสร้างพฤติกรรมตรงกันข้าม โดยฝึกให้เก็บของเล่นอย่างถนอมไม่เสียดัง

จากหลักการดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้พัฒนาพฤติกรรมหรือปรับพฤติกรรม

(Behavior Modification)

การปรับพฤติกรรมเป็นเทคนิคที่ได้รับการพัฒนาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ในค.ศ. 1930 สกินเนอร์และคณะได้ศึกษาถึงวิธีการวางเงื่อนไขแบบแสดงอาการกระทำ (Operant Conditioning) และได้สรุปเป็นหลักการปรับพฤติกรรมของบุคคลว่า “พฤติกรรมของบุคคลอยู่ภายใต้เงื่อนไขของผลกรรมที่บุคคลได้รับแต่งตั้งจากอดีตจนกระทั่งถึงปัจจุบัน” เงื่อนไขของผลกรรมดังกล่าวได้แก่เงื่อนไขของการให้แรงเสริม (Contingency of Reinforcement) และเงื่อนไขการลงโทษ (Contingency of Punishment) (สมพร สุทธิสนีย์, 2547 : 138)

การพัฒนาวินัยในตนเองสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ แต่สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว ควรใช้การให้แรงเสริมทางบวก ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูที่รับผิดชอบจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิธีการฝึกวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยส่งเสริมให้เด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติบ่อยๆ โดยมีครูคอยเสริมแรง ด้วยการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยน (Token) แรงเสริมทางวาจา แรงเสริมที่เป็นกิริยาท่าทาง ทำให้เด็กมีวินัยในตนเอง มีความเต็มใจและมีความสุขที่เก็บของเล่น ได้อย่างเรียบร้อยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ช่วยให้ได้แนวทางการพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นในระดับปฐมวัย เพื่อให้ครูและผู้ที่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กที่มีความสนใจ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เป็นจริงของตนต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กชาย- หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 22 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา

2. ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โดยมีระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ในแต่ละวันทำการทดลอง 1 ครั้ง ในกิจกรรมเสรี ครั้งละ 20 นาที

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

ตัวแปรตาม คือ ความมีวินัยในตนเอง

นิยามคำศัพท์

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย- หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 22 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา
2. วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติตนให้เป็นไปตามข้อตกลงได้แก่

- 2.1 เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม
- 2.2 ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
- 2.3 ไม่แย่งกันเก็บของเล่น
- 2.4 เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน
- 2.5 เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน
- 2.6 จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง/ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย
- 2.7 จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย
- 2.8 ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น
- 2.9 ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น
- 2.10 จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด

3. กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นหมายถึง วิธีการส่งเสริมให้เด็กจัดเก็บของเล่นได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ประกอบด้วย การเล่นนิทาน การแสดงบทบาทสมมุติ การทำสมุดเด็กดี โดยมีหลักการดังต่อไปนี้

3.1 สร้างข้อตกลงโดยใช้การเล่านิทานและการแสดงบทบาทสมมติ

3.2 ฝึกปฏิบัติโดยกระตุ้นเด็กที่มีพฤติกรรมพึงประสงค์ด้วยการให้แรงเสริมทางสังคมตามความเหมาะสมของสถานการณ์ เช่น ชมเชย พยักหน้า ยิ้ม โอบไหล่ และแรงเสริมแลกเปลี่ยนได้แก่การให้สติ๊กเกอร์รูปหัวใจ 1 ดวงเมื่อเด็กจัดเก็บของเล่นตามข้อตกลงได้ 6 ข้อขึ้นไปในแต่ละวันแล้วนำไปติดในสมุดเด็กดี เมื่อครบ 5 ดวงใน 1 สัปดาห์ สามารถนำไปแลกสติ๊กเกอร์รูปภาพที่เด็กๆชอบได้ 1 รูป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เด็กสามารถจัดเก็บของเล่นได้ด้วยตนเองอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. นำผลงานที่เด็กได้จัดทำ (สมุดเด็กดี) ไปใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนากิจกรรมสำหรับเด็กด้านอื่น ๆ
4. ครูผู้สอนอื่น ๆ สามารถนำรูปแบบพัฒนาความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น จากงานวิจัยนี้ไปใช้พัฒนาความมีวินัยในตนเองให้กับเด็กในความปกครองได้ด้วยตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อ ต่อไปนี้

1. สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546
2. ความหมายของพัฒนาการ
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง
4. วินัยในตนเอง
5. การเล่นนิทาน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ) ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี ที่ต้องการความรักความอบอุ่น และความเข้าใจ และความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับจะเป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน เพื่อพัฒนาให้เด็กได้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมโดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้ศึกษา เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการอย่างสมดุลเต็มตามศักยภาพและบรรทัดฐานปรัชญาการศึกษาปฐมวัย โดยกำหนดหลักการดังนี้

1. จัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภท

2. พัฒนาเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคม และวัฒนธรรม
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์ที่让孩子สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. พัฒนาเด็กโดยความร่วมมือระหว่าง ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา

จุดมุ่งหมาย

มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยความสามารถ และความแตกต่างของแต่ละบุคคล เมื่อเด็กจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เด็กจะมีมาตรฐานในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านคุณลักษณะตามวัย

พัฒนาการของเด็กวัย 3-6 ปี

ครูเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้พัฒนาตามขีดศักยภาพของแต่ละบุคคล ต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและต้องยึดพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก โดยคำนึงถึงวัยความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้น ครูจึงต้องศึกษาเป้าหมายที่พึงประสงค์ของพัฒนาการของเด็กทุกด้านก่อนที่จะจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ และกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. ด้านร่างกาย พัฒนาการด้านร่างกายเป็นการเปลี่ยนแปลงลักษณะความสามารถทางร่างกายของเด็กตั้งแต่แรกเกิดอย่างต่อเนื่อง เช่น ความสามารถในการรับรู้ทางประสาทสัมผัส ทางการเคลื่อนไหวซึ่งเกี่ยวข้องกับการบังคับกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างการใช้กล้ามเนื้อต่างๆ เป้าหมายในการพัฒนาด้านร่างกายของเด็กมีดังนี้

- 1.1 สุขภาพอนามัย มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำหนัก ส่วนสูง ได้ตามเกณฑ์

- 1.2 การเคลื่อนไหว

2. ด้านอารมณ์และจิตใจ พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และจิตใจ เช่น ดีใจ เสียใจ สนุกสนาน ตกใจ โกรธ ฯลฯ รับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่น เป้าหมายในการพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจของเด็กมีดังนี้

- 2.1 การแสดงออกทางด้านอารมณ์
- 2.2 ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 2.3 คุณธรรมและจริยธรรม

3. ด้านสังคม พัฒนาการด้านสังคมเป็นความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง และการปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสังเกตได้จากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเล่นและการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป้าหมายในการพัฒนาด้านสังคมของเด็กมีดังนี้

- 3.1 การช่วยเหลือตนเอง
- 3.2 การอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

4. ด้านสติปัญญา พัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในด้านการรับรู้ความคิด ความเข้าใจ การใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ประสพการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งทั้งสองส่วนใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดพัฒนาการครบทุกด้าน และมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการแบบใดก็ได้ ที่สอดคล้องกับปรัชญา และหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และเจตคติที่ดี ตลอดจนฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะทางภาษา ทักษะทางการคิด เป็นต้น

สาระการเรียนรู้กำหนดไว้ 2 ส่วนดังนี้ คือ ประสพการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้

1. ประสพการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็ก ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ประกอบด้วยทักษะ กระบวนการสำคัญสำหรับการสร้างองค์ความรู้ของเด็กปฐมวัย ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก โดยใช้ประสพการณ์สำคัญต่อไปนี้

- 1.1 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย
- 1.2 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ

1.3 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม

1.4 ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา

พัฒนาการ

ความหมาย

นิตยา คชภักดี (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของ “พัฒนาการ” ไว้ว่า พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงด้านการทำหน้าที่ (function) และวุฒิภาวะ (maturation) ของอวัยวะระบบต่าง ๆ รวมทั้งตัวบุคคล ทำให้สามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพทำสิ่งที่ยาก สลับซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มทักษะใหม่ ๆ และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมหรือภาวะใหม่ในบริบทของครอบครัวและสังคม

ฉวีวรรณ กิณางค์ (อ้างถึงในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 8) ได้กล่าวถึง ความหมายของคำว่า “พัฒนาการ” ในเชิงจิตวิทยาไว้ว่า พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงลักษณะของบุคคลทั้งใน โครงสร้าง (structures) และแบบแผน (patterns) ของร่างกายและพฤติกรรมที่แสดงออก ซึ่งจะดำเนินการเป็นขั้น ๆ ไปตั้งแต่แรกเกิดจนเป็นผู้ใหญ่ และเป็นแบบฉบับที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ พัฒนาการทางร่างกาย (physical development) พัฒนาการทางสติปัญญา (intelligence development) พัฒนาการทางอารมณ์ (emotion development) และพัฒนาการทางสังคมและการปรับตัว (social development)

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า พัฒนาการ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ลักษณะของบุคคล ทั้งในด้าน โครงสร้างหน้าที่ของร่างกายและพฤติกรรม ซึ่งจะดำเนินไปเป็นขั้น ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ โดยจะเพิ่มทักษะความสามารถที่ซับซ้อนมากขึ้นและเป็นแบบฉบับที่สอดคล้องกัน

หลักการ

นิตยา คชภักดี (2543 : 3 – 5) ได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาการของมนุษย์ไว้สรุปได้ ดังนี้

1. พัฒนาการเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่อง ตั้งแต่ปฏิสนธิ (conception) จนเป็นผู้ใหญ่ มีวุฒิภาวะ (maturity) และต่อไปจนตลอดชีวิต

2. ลำดับขั้นตอน (sequence) ของพัฒนาการของแต่ละบุคคลจะมีลักษณะเดียวกันแต่อัตรา (rate) และระยะเวลาในการผ่านขั้นตอนต่าง ๆ อาจต่างกันก็ได้ ซึ่งพัฒนาการของเด็กจะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยขั้นตอนเป็นพื้นฐานสำหรับขั้นตอนต่อไป

3. พัฒนาการมีมิติสัมพันธ์ระหว่างกันหลายด้าน (several inter-related dimensions) พัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา สังคม จิตใจ และอารมณ์ แต่ละส่วนส่งผลกระทบซึ่งกันและกันเมื่อด้านหนึ่งก้าวหน้าอีกด้านหนึ่งจะก้าวหน้าตามด้วย

4. การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์เป็นผลของปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพันธุกรรมกับปัจจัยด้านภาวะแวดล้อมในแต่ละช่วงชีวิต โดยปัจจัยทางพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดศักยภาพ ส่วนปัจจัยทางภาวะแวดล้อมเป็นตัวกำหนดโอกาสความเป็นไปได้ของการที่เด็กจะเติบโตและพัฒนาตามศักยภาพนั้น ๆ

5. พฤติกรรมพัฒนาการของเด็กขึ้นอยู่กับระดับวุฒิภาวะของสมองระบบประสาทโดยตรงกล่าวคือ ระบบประสาทที่ควบคุมอวัยวะหรือระบบต่าง ๆ จะต้องพัฒนาอย่างเต็มที่ก่อนที่ระบบหรืออวัยวะนั้น จะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

6. ทิศทางของพัฒนาการเริ่มจากศีรษะไปเท้า ส่วนการควบคุมการทำงานของแขนขาจะมีทิศทางจากส่วนใกล้ตัวไปส่วนปลาย

7. พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวจะเปลี่ยนจากปฏิกิริยาสะท้อน (reflex) มาเป็นการเคลื่อนไหวที่ควบคุมได้ (voluntary movement)

8. พัฒนาการทางพฤติกรรมเริ่มจากการแสดงออกแบบรวม ๆ ก่อนที่จะเปลี่ยนไปเป็นพฤติกรรมที่เจาะจง

9. พัฒนาการของเด็กจะก้าวหน้าตามลำดับได้เมื่อเด็กมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสาทสัมผัสต่าง ๆ จากการคิด พุด และลงมือทำ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 8 – 9) ได้กล่าวถึงหลักพัฒนาการของเด็ก ไว้ดังนี้

1. พัฒนาการจะเป็นไปตามแบบแผนเฉพาะ นั่นคือ ในการพัฒนาของเด็กจะมีแบบแผนของการพัฒนาเป็นระยะ ๆ มิได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ พัฒนาการทางร่างกายจะมีทิศทางของพัฒนาการที่ถูกกำหนดแน่นอนเป็น 2 ทิศทางด้วยกัน คือ ทิศทางที่ 1 พัฒนาการจะเริ่มจากส่วนบนลงมาส่วนล่าง และทิศทางที่ 2 พัฒนาการจะเริ่มจากแกนกลางของลำตัวไปสู่อวัยวะส่วนข้างที่ไกลออกไป

2. พัฒนาการจะเริ่มจากส่วนใหญ่ไปสู่ส่วนย่อย นั่นคือ เด็กทารกจะมีการเคลื่อนไหวทั้งตัว ก่อนส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย หรือจากพฤติกรรมทั่ว ๆ ไป ไปสู่พฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจง ทั้งนี้ พัฒนาการจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการหยุดหรือขาดตอน และถ้าพัฒนาการระยะใดระยะหนึ่งบกพร่อง ก็จะส่งผลกระทบต่อขั้นตอนไปสู่พัฒนาการในระยะต่อ ๆ ไปด้วย

3. อัตราพัฒนาการของเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใหญ่ ๆ 2 องค์ประกอบ คือ พันธุกรรมและสภาพแวดล้อม

4. อัตราพัฒนาการส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแตกต่างกัน กล่าวคือ อวัยวะต่าง ๆ หรือส่วน ๆ ของร่างกายจะมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน ไม่เติบโตพร้อมกันหมดในเวลาเดียวกัน

5. พัฒนาการทุกด้านจะสัมพันธ์กันและเราสามารถทำนายพัฒนาการของเด็กได้พัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรมจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหมด ถ้าพัฒนาการด้านใดด้านหนึ่งบกพร่องก็จะนำไปสู่ความบกพร่องในด้านอื่น ๆ ต่อไปด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการนั้น มีนักจิตวิทยาพัฒนาการได้กำหนดไว้ขอนำเสนอ ดังนี้

เพียเจต์ (piaget Jean, 1969) ได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา โดยได้แสดงขั้นตอนของพัฒนาการของเด็กไว้ สรุปได้ดังนี้

1. วัยแห่งการใช้ประสาทสัมผัส (sensorimotor stage) นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุ 18 เดือน เด็กจะเรียนรู้จากของจริง คน สัตว์ สิ่งแวดล้อม สามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการโดยการเคาะ สัมผัส ใช้ประสาทสัมผัสเพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

2. วัยปฏิบัติตนเพื่อเตรียมตัว พร้อมทั้งจะกระทำตามความคิด (preconcrete operational stage) มีอายุระหว่าง 1 ขวบครึ่ง – 6 ขวบ เป็นวัยเริ่มเรียนรู้ภาษาพูดและสื่อความหมายต่าง ๆ มีความสามารถที่จะรับรู้ทั้งที่มีเหตุผลและไม่มีเหตุผล เรียนรู้โดยการเล่นและลองผิดลองถูก มีความสามารถในเชิงวิเคราะห์ รู้จักได้ตอบคำถามปัญหาง่าย ๆ

จากการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ดังกล่าว สรุปได้ว่า อารมณ์ของเด็กปฐมวัยจะเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะเด็กยังไม่สามารถจะควบคุมหรือเก็บอารมณ์ของตนเองได้ ต่อมาเมื่อมีวุฒิภาวะและมีการเรียนรู้มากขึ้น เด็กก็จะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

ขึ้น ซึ่งจะขึ้นอยู่กับการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ครู ผู้เกี่ยวข้อง และองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง
ด้วยเช่นกัน

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget)

เพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาจริยธรรมของเด็ก โดยการสังเกตจากการที่เด็กเล่นเกม เขาอธิบายว่าจริยธรรมแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิด และการเล่นเกมต่าง ๆ ของเด็ก จะต้องมีการเล่นเกมต่าง ๆ ที่เป็นระบบซับซ้อนแอบแฝงอยู่ในการเล่นเกมนั้น เพียเจต์ได้อธิบาย ถึงพัฒนาการทางจริยธรรมที่ได้จากการศึกษา สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมมี 2 ขั้นตอนที่เป็นพื้นฐาน คือ

1. การฝึกหัดตามกฎเกณฑ์ เป็นช่วงอายุก่อน 8 ปี ระยะเวลาเด็กจะยึดกฎเกณฑ์ ภายนอกคือ พ่อแม่ ผู้ใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็ก กฎเกณฑ์จะมีลักษณะตายตัว เด็กจะไม่คำนึงถึงแรงจูงใจต่าง ๆ หรือเหตุของการกระทำ โดยแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 เด็กพยายามทำตาม เลียนแบบอย่างคนอื่นเพราะเด็กยังไม่รู้
กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 2 เด็กจะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พฤติกรรมจะเกิดจากตนเอง
รวมกับการทำตามอย่างของคนอื่นที่เล่นเป็นการเล่นจะมุ่งเอาชนะ

ขั้นที่ 3 เด็กเกิดการร่วมมือในระหว่างผู้เล่น ความสนใจจะอยู่ที่การ
เล่นตามกฎเกณฑ์ไม่มุ่งเอาชนะ

ขั้นที่ 4 เด็กนอกจากจะมีการร่วมมือในการเล่นตามกฎเกณฑ์แล้ว ยัง
ทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบเฉพาะตนเอง

เพียเจต์ กล่าวว่า การที่เด็กพัฒนาจากการรับกฎเกณฑ์ที่ตายตัวจากอิทธิพล
ภายนอกมาเป็นกฎเกณฑ์ของตนเองได้ เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญาความสัมพันธ์ของ
กลุ่มเพื่อนและอายุ

2. ความสำนึกในกฎเกณฑ์ เด็กเริ่มมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ระยะเวลา
พัฒนาการทางจริยธรรมเริ่มก้าวไปสู่ระดับที่มีความคิดเป็นของตนเอง ในลักษณะของการคิดถึง
ความยุติธรรม คิดถึงเหตุผลและผลของการกระทำ (วารภรณ์ รักรวิชัย 2533 : 108 – 109)

3. ทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's
Moral Development Theory)

ลอว์เรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) เป็นนักจิตวิทยาที่กำหนดทฤษฎีพัฒนาการเหตุผลทางจริยธรรมที่มีชื่อ ระบุว่าพัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นลำดับขั้นเดียวกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ โคลเบอร์กมีความเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจะต้องเกิดขึ้นเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากขั้นแรกก่อนแต่ระยะเวลาในการอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งนั้นจะแตกต่างกันแล้วแต่บุคคล หรือบางคนอาจอยู่ในขั้นที่คาบเกี่ยวกันก็ได้พัฒนาการทางจริยธรรมจะเป็นเช่นเดียวกับพัฒนาการทางด้านความคิดและเหตุผลกล่าวคือ จะค่อย ๆ มีการเปลี่ยนแปลงในการแยกแยะถึงผลดีผลเสีย แล้วนำไปก่อนให้เกิดการจัดระบบใหม่ที่จะนำไปสู่ขบวนการ สมดุลของโครงสร้างในที่สุด โคลเบอร์กได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับจะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อยดังต่อไปนี้

1. ระดับก่อนเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้มี 2 ขั้นคือ

1.1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ ช่วงอายุระหว่าง 0-7 ปี ขั้นนี้เด็กจะมีพัฒนาการคิดเชิงจริยธรรมในด้านของการประพฤติดีเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ

1.2 หลักการแสวงหารางวัล ช่วงอายุระหว่าง 7-10 ปี ในขั้นนี้เด็กจะประพฤติปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้รับรางวัลและความพึงพอใจ

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้มี 2 ขั้น คือ

2.1 หลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ช่วงอายุระหว่าง 10-13 ปี วัยนี้จะปฏิบัติตามสิ่งที่สังคมเห็นดีงามหรือที่เรียกว่า “Good Boy/Good Girl Stage”

2.2 หลักการทำหน้าที่ทางสังคม ช่วงอายุระหว่าง 13-16 ปี วัยนี้จะรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคมและรู้ว่าตนมีหน้าที่ที่ต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดหรือคาดหวัง

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level)

3.1 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา ช่วงอายุ 16 ปี ขึ้นไปหรือวัยรุ่นตอนต้น วัยนี้จะสามารถเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดกับสิทธิของผู้อื่น สามารถบังคับควบคุมใจตนเองได้

3.2 หลักการยึดอุดมคติสากล ช่วงวัยรุ่นใหญ่การคิดเชิงจริยธรรมในขั้นนี้ถือเป็นขั้นสูงสุดเพราะนอกจากจะมีความรู้สากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนแล้ว ยังมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันปลายอันเป็นอุดมคติ

จากทฤษฎีที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาจริยธรรมของเด็กจะพัฒนาเป็น 2 ลักษณะคือ เริ่มแรกจริยธรรมของเด็กจะขึ้นอยู่กับบทบาทของพ่อ แม่และบุคคลใกล้ชิดต่อมา

จริยธรรมของเด็กจะเกิดจากตัวของเด็กเองเมื่อเด็กมีพัฒนาการทางความคิดได้แก่ การเข้าใจ การรับรู้และการตัดสินใจเลือกมาใช้ด้วยตนเอง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมแรง

ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning)

พัฒนาโดยนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) ซึ่งมีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลพวงเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม พฤติกรรมที่เกิดขึ้น (Emitted) ของบุคคลจะแปรเปลี่ยนไปเนื่องมาจากผลกรรม (Consequences) ที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมนั้น Skinner ให้ความสำคัญกับผลกรรม 2 ประเภท ได้แก่ ผลกรรมที่เป็นตัวเสริมแรง (Reinforcer) ที่ทำให้พฤติกรรมที่บุคคลกระทำอยู่นั้นมีอัตราการกระทำเพิ่มมากขึ้นและผลกรรมที่เป็นตัวลงโทษ (Punisher) ที่ทำให้พฤติกรรมที่บุคคลกระทำนั้นยุติลง

ดังนั้นในการแก้ไขพัฒนาและส่งเสริมพฤติกรรมของบุคคลใดก็ตาม จะต้องใช้ผลกรรมเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมให้เหมาะสม โดยการใช้ผลกรรมเป็นตัววางเงื่อนไขให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เงื่อนไขผลกรรมที่ใช้ในการปรับพฤติกรรมโดยการ ใช้ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์จึงเน้นอยู่ที่ผลกรรมที่เป็นแรงเสริมที่ว่า “การกระทำใด ๆ ที่ได้รับแรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น แต่การกระทำใด ๆ ที่ไม่ได้รับแรงเสริม การกระทำนั้น ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงและหายไปในที่สุด

การให้แรงเสริม (Reinforcement) หมายถึง การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น โดยการทำให้บุคคลได้รับผลกรรมที่พึงพอใจ หลังจากบุคคลแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว ซึ่งอาจจะทำได้โดยให้สิ่งที่บุคคลพึงพอใจ หรือนำเอาสิ่งที่ไม่พึงพอใจออกไปจากสถานการณ์ที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่ ตัวอย่างเช่น ธงชัยลบกระดานดำให้ครู ครูก็พูดว่า “ธงชัย เป็นเด็กดี ครูชอบ” หลังจากธงชัยลบกระดานดำเสร็จแล้ว พฤติกรรม “ลบกระดานดำ” จะเพิ่มมากขึ้น

ประเภทของการให้แรงเสริม

การให้แรงเสริมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การให้แรงเสริมบวก และการให้แรงเสริมลบ

1. การให้แรงเสริมบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง การให้สิ่งเร้าที่ทำให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น หรือการให้สิ่งที่บุคคลพอใจ สบายใจ เมื่อบุคคลมี

พฤติกรรมที่พึงประสงค์ สิ่งที่ทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น เรียกว่า “ตัวแรงเสริมบวก” (Positive reinforcer) ได้แก่ ขนม ลูกกวาด อาหาร ของเล่น คำชมเชย กิจกรรมที่เด็กชอบ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้อาจจะเรียกว่า “รางวัล” แต่แรงเสริมบวกต่างจากรางวัลในแง่ที่ว่า รางวัลหมายถึงสิ่งที่ต้องให้ตอบแทนบริการต่าง ๆ หรือความสำเร็จของบุคคล ไม่จำเป็นว่าพฤติกรรมนั้นจะต้องเพิ่มขึ้น ส่วนแรงเสริมบวกนั้นเป็นสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น ดังตัวอย่างจาก คำชมที่ว่า “นิตี้เด็กดี” เป็นการให้แรงเสริมแก่พฤติกรรม “นั่งลง” หรือครูอาจจะพูดต่อไปว่า “ครูชอบคนที่ไม่คื้อ” ดังนั้นข้อความที่ว่า “นิตี้เด็กดี ครูชอบคนที่ไม่คื้อ” เป็นตัวแรงเสริมบวก

2. การให้แรงเสริมลบ (Negative Reinforcement) หมายถึง การเพิ่มความถี่ของพฤติกรรม โดยการขจัดสิ่งเร้าที่บุคคลไม่พึงพอใจออกไปทันทีที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือการที่พฤติกรรมของบุคคลเพิ่มขึ้นเพราะพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมานั้นสามารถถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่น่าพึงพอใจ (Aversive Stimulus) ได้ เช่น เดโชเข้าห้องเรียนสาย ครูก็ให้เดโชยืนหน้าชั้น 5 นาที (สิ่งที่ไม่น่าพึงพอใจ) ต่อมาเดโชเข้าห้องเรียนตรงเวลา ครูก็ไม่ให้เดโชยืนหน้าชั้นอีกต่อไป พฤติกรรมเข้าห้องเรียนตรงเวลาสามารถถอดถอนสิ่งเร้าที่ไม่น่าพึงพอใจออกไปได้ ในเวลาต่อมาทำให้พฤติกรรมการเข้าเรียนตรงเวลาของเดโชเพิ่มขึ้น เราจะเห็นว่า การให้แรงเสริมลบนั้นต่างจากการลงโทษตรงที่ว่า การลงโทษนั้นเป็นการให้สิ่งเร้าที่ไม่ดีแก่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ดังตัวอย่าง ในตอนแรกเดโชเข้าห้องเรียนสาย (พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์) ครูให้ยืนหน้าชั้นเป็นการลงโทษ ต่อมาเมื่อเดโชเข้าห้องเรียนตรงเวลา (พฤติกรรมที่พึงประสงค์) ครูก็ไม่ให้เดโชยืนหน้าชั้นอีกต่อไป จึงเห็นได้ว่าการให้แรงเสริมลบนั้นเด็กจะแสดงพฤติกรรมบางอย่างเพื่อลดความไม่น่าพึงพอใจ เช่น เมื่ออยู่ในสภาพอากาศหนาว บุคคลจะสวมเสื้อกันหนาวทำให้ความหนาวซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่ไม่น่าพึงพอใจลดลง

รูปแบบการให้รางวัล

สถานการณ์ที่ควรให้รางวัลมี 3 กรณี

1. พ่อแม่ต้องบอกเสียก่อนว่าเด็กจะได้รางวัลถ้าเขาทำตามที่ท่านต้องการ ซึ่งเหมาะกับเด็กที่ทำตัวไม่ดีนัก เพราะขาดแรงจูงใจหรือมีความกลัวเป็นพื้นฐาน
2. พ่อแม่ไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า เมื่อเห็นเด็กประพฤติในสิ่งที่ดีงาม ก็ให้รางวัลได้ จะใช้ได้ดีดีมาก ถ้าต้องการให้เด็กประพฤติเช่นนั้นมากขึ้น
3. เมื่อเด็กประพฤติดีอยู่เสมอ พ่อแม่ควรให้รางวัลร่วมกับการชื่นชมด้วยท่าทีหรือวาจาเป็นระยะ ประการสำคัญ การให้รางวัลจะต้องเป็นสิ่งที่เด็กชอบ ให้เสมอต้นเสมอปลายในสิ่งที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้รางวัลไม่ควรเป็นสิ่งของราคาแพงจนเกินไป

วินัยในตนเอง

ความหมาย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในด้านต่าง ๆ ดังนี้วินัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม การมีวินัยเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กได้กระทำในสิ่งที่สังคมยอมรับโดยไม่มีใครมาบังคับ การฝึกวินัยจะเป็นการช่วยให้เด็กได้กระทำการต่าง ๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย วินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็กนั้นควรจะเป็นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเป็นวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการให้ปฏิบัติตามคำสั่งควรเป็นเรื่องของความเต็มใจมากกว่าการทำตามคำสั่งหรือเพราะการลงโทษ ภรณี อรุรัตน์ (2537 : 6) ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของวินัยในตนเองไว้ดังนี้

จินดา น้ำเจริญ (2540 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเองว่า ความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามโดยไม่ต้องใช้คำสั่งหรืออำนาจบังคับ

สุภัค ไหวหากิจ (2543 : 8) ให้ความหมายของวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการใช้ความคิดที่ได้จากการเรียนรู้ ควบคุมตนเองให้ประพฤติตนได้อย่างเหมาะสม เป็นการกระทำโดยสมัครใจ ไม่มีการบังคับ เกิดจากการตระหนักในคุณค่าของการปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 17) กล่าวว่าความมีวินัย หมายถึงคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระเบียบเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า วินัยในตนเองหมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม โดยสมัคร

พฤติกรรมที่บ่งชี้ความมีวินัยในตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 17-18) ได้มีการวิเคราะห์พฤติกรรมที่บ่งชี้ว่ามีวินัยในตนเอง ดังนี้

1. การควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา และใจ
2. การยอมรับทั้งผลการกระทำของตนเอง
3. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
4. การตรงต่อเวลา
5. ความมีเหตุผล

6. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎเกณฑ์ของสังคม
7. การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

การส่งเสริมวินัยในตนเอง

กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542 : 64-65) กล่าวว่า การฝึกวินัยนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวินัยมิได้หมายถึงการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบ ความเข้มงวดของการอยู่ร่วมกัน แต่วินัยหมายถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสุขสบายด้วยความเข้าใจมารยาทและเหตุผลอันดี เด็กจำเป็นต้องปลูกฝังความมีวินัย เนื่องจากการสร้างวินัยไม่ใช่การลงโทษ แต่การสร้างวินัยเกิดจากการสั่งสอนอย่างมีเหตุผล การเป็นตัวอย่างที่ดี ให้โอกาสเด็กปฏิบัติด้วยความสุขการสร้างวินัยเด็กที่ดีต้องเริ่มมาตั้งแต่แรกเกิด ด้วยการสนองตอบให้เด็กรู้สึกได้ในความรักจากพ่อแม่ ต่อมาเมื่อเด็กเริ่มโต การกำหนดวินัยในครอบครัว กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะให้เด็กทำต้องสอดคล้องกับอายุ อารมณ์และวุฒิภาวะของเด็ก แล้วเลือกพฤติกรรมที่ควรพัฒนาเด็ก ซึ่งในเด็กเล็กได้แก่ ความมีระเบียบ การช่วยเหลือเพื่อน การเล่นแบบมีกติกา การเป็นสมาชิกของสังคมที่ดี สิ่งสำคัญในการฝึกวินัยเด็กนอกจากความรักและเหตุผลแล้ว สิ่งที่สำคัญคือการสอนให้เด็กรู้ขอบเขตของความประพฤติด้วยความตระหนักว่าอิสรภาพที่แท้จริงคืออิสรภาพที่มีขอบเขต ไม่ใช่การทำอะไรไปตามใจทุกคนต้องมีขอบเขตเพื่อการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นที่ดี

สรุปได้ว่า การส่งเสริมให้เด็กมีวินัยในตนเองนั้นควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย และใช้วิธีจูงใจมากกว่าการบังคับ ควรปลูกฝังเด็กให้เกิดวินัยในตนเองโดยตั้งอยู่บนรากฐานของการใช้เหตุผลและการให้ความรัก การฝึกวินัยควรกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปและต้องสม่ำเสมอ ควรฝึกจนเป็นนิสัย หรือให้เกิดความเคยชินมีการชมเชยให้กำลังใจเมื่อเด็กประพฤติดี

วินัยกับการเก็บของเล่น

กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542 : 88-96) กล่าวถึงการฝึกวินัยกับการเก็บของเล่นไว้ว่า การฝึกระเบียบวินัยจำเป็นต้องทำในทันที และสร้างเสริมให้เป็นกิจนิสัย ลูกคนต้องฝึกต้องสอนเด็กเรียนรู้ได้จากการเห็นการเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นก็จริง แต่จะมีจุดบอดตรงที่เขาต้องการคำชี้แนะ ดังนั้นพ่อแม่ต้องสอนถ้าต้องการให้เด็กมีวินัย วิธีสอนต้องไม่เคร่งเครียดควรเป็นการเตือน การชี้แนะ และอย่าให้เห็นถึงการกระทำที่ถูกต้องแบบผ่อนคลายเป็นมาก อีกประการหนึ่ง พ่อแม่ต้องใช้คำพูดในการสอนที่เป็นรูปธรรม ทำให้ลูกมองภาพได้ชัด ไม่ใช่คำว่า “อย่า” ตัวอย่างเช่น เมื่อลูกเล่นของเล่นเสร็จแล้ว พ่อแม่ต้องถามลูกว่า “เลิกเล่นแล้วใช่ไหม” เมื่อลูกตอบว่า “ใช่” ให้พ่อแม่บอกลูกว่า “ช่วยกันเก็บของให้เรียบร้อย จะได้มีของเล่นที่ดีเก็บไว้เล่น

ได้นาย ๆ” แล้วเก็บของให้ลูกดูพร้อมชวนให้ลูกช่วยเก็บ เมื่อเด็กเห็นแบบและเข้าใจเหตุผล เด็กจะเห็นประโยชน์ของการเก็บ แล้วเด็กจะเก็บของทุกครั้ง

ในการสอนเด็กต้องสอนด้วยอารมณ์ดีและเมื่อเด็กมีอารมณ์ดีด้วยหากเด็กทำดี เก็บของเข้าที่ ต้องชมเชย ให้กำลังใจที่เด็กกระทำถูก เช่น ทำเป็นอุทานว่า “โอ้โฮ ดีใจจังเลย มีเด็กเก่ง ๆ ที่นี้ด้วย เก็บของเรียบร้อยดีมาก”

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544 : 68-78) กล่าวถึงการฝึกความมีระเบียบเรียบร้อยไว้ว่า เด็ก ๆ ที่อาศัยอยู่ในบ้านที่เก็บข้าวของเป็นระเบียบก็จะได้รับการพัฒนาด้านนิสัยมีระเบียบ และเป็นการฝึกความรอบคอบ เด็กที่มีระเบียบจะไม่ล่อลวงของหายเพราะเขาจะเก็บของเป็นที่เป็นทางจัดวางเรียบร้อยหยิบใช้และตรวจสอบได้ง่าย พ่อแม่จึงควรฝึกความมีระเบียบให้ลูกโดย

1. พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างของความมีระเบียบเรียบร้อย ในบางบ้างที่พ่อแม่ไม่ค่อยใส่ใจเรื่องการจัดระเบียบข้าวของภายในบ้าน ปลดปล่อยให้รกรุงรัง ข้าวของวางระเกะระกะ ไม่เป็นที่ไม่เป็นที่ระเบียบ ทำให้ลูก ๆ ซึมซับพฤติกรรมไม่มีระเบียบของพ่อแม่ไปด้วย สิ่งที่จะเกิดขึ้นกับครอบครัวที่ไม่มีระเบียบคือ สมาชิกจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหาของของตนเอง ไม่รู้ว่านำไปเก็บไว้ที่ไหนหรือคนอื่นหยิบไปแล้วไม่มาคืน และเมื่อหาไม่เจอก็อาจทำให้อารมณ์เสีย ไม่พอใจ เกิดการโทษกันไปมา มีแนวโน้มของหายบ่อย ๆ ดังนั้นพ่อแม่จึงควรเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยการจัดบ้านของตนให้เรียบร้อย ของใช้ภายในบ้านต้องจัดวางอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ควรแยกให้ชัดเจนว่าตู้ไหน สำหรับใส่อะไร ลิ้นชักไหนใส่อะไร จัดวางให้เป็นหมวดหมู่

2. ฝึกลูกให้เก็บสิ่งต่าง ๆ เข้าที่เดิม เมื่อลูกเราเริ่มรู้ความเราต้องสอนให้เขามีระเบียบและมีความรับผิดชอบ สอนเขาเมื่อเขาหยิบสิ่งของขึ้นใดมาใช้ หรือหยิบของเล่นมาเล่น ให้ลูกนำไปต้องเก็บไว้ในที่ประจำทันที และที่สำคัญต้องสอนให้ลูกรู้จักรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองทำ เขาต้องจัดการด้วยตนเอง อธิบายให้เขาโยนภาระให้กับพ่อแม่หรือคนอื่น ๆ ในบ้านในเรื่องที่เขาสมควรทำได้เอง เช่น เมื่อเด็ก ๆ ทำบ้านสกปรก เลอะเทอะหรือเก็บของไม่เป็นที่เป็นทางแม่หรือพ่อไม่ควรใจดีจัดเก็บให้ แต่ควรเรียกลูก ๆ มาทำเองและอาจจะต้องมีรางวัลโทษกรณีที่ไม่เชื่อฟัง

ผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการจัดเก็บของเล่นเพื่อให้เห็นถึงความมีวินัยในตนเองเมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นดังแสดงในภาพประกอบ ดังนี้

คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง	พฤติกรรมที่บ่งชี้ความมีวินัยในตนเอง
1. มีความอดทน ควบคุมตนเอง	2.1 เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม
2. มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม	2.2 ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
3. เคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน	2.3 ไม่แย่งกันเก็บของเล่น
4. มีความรับผิดชอบ	2.4 เก็บของเล่นทุกครั้ง โดยไม่ต้องเตือน
5. มีความตั้งใจจริง	2.5 เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน
6. เสียสละเพื่อส่วนรวม	2.6 จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง/ตะกร้าได้อย่างเรียบร้อย
7. มีเหตุผล	2.7 จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย
8. มีความเป็นผู้นำ	2.8 ความช่วยเหลือเพื่อนในการจัดเก็บของเล่น
9. ไม่วิตกกังวล	2.9 ชิมเข้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น
10. ตรงต่อเวลา	2.10 เก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด
11. มีลักษณะมุ่งอนาคต	

การเล่านิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรู้ เพื่อให้เป็นคนดีในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติหรือคุณธรรมเพื่อสอนใจไปด้วย ในระหว่างการเล่าให้เด็กฟังอาจจะมีการโต้ตอบ ชักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า (วาโร เฟิงสวัสดิ์, 2544 : 147)

หลักการเล่านิทาน หลักการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย มีหลักดังต่อไปนี้

1. การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่า หรืออ่าน ให้เด็กปฐมวัยฟัง เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาพิถีพิถัน และพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นเมื่อจะเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง ครูจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีต ละเอียดย่อนเป็นพิเศษ ลักษณะของนิทานที่ควรเลือกมีลักษณะดังนี้ (ดวงเดือน แจ่มสว่าง, 2543 : 44)

2. นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ดังได้กล่าวแล้วว่าเด็กยิ่งเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโตครูควรนำเรื่องที่แปลก ๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาแล้ว และไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ซ้ำกับเรื่องเดิม

3. นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็กได้มากน้อยเพียงไร อย่างน้อยที่สุดนิทานเรื่องนั้นจะต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น มีเรื่องขบขัน การเล่นและการท่องเที่ยว เป็นต้น

4. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกเร้าจินตนาการของเด็ก เนื้อหาจึงควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพความงาม ดึงดูดใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 4-6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้นการเลือกเรื่องนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง ควรจะเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงามของนางฟ้าหรือความน่าเกลียดน่ากลัวของแม่มด ความน่ารักน่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็ก ๆ ฯลฯ

5. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสมชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สุภาพ เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็ก ๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ใช้ความพากเพียร มานะอดทน และสติปัญญา ในการแก้ไขปัญหา

6. เลื่อนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านแต่ละครั้งควรจะให้มีความแตกต่างออกไปหลาย ๆ แนว สำหรับเด็กเล็ก ๆ อาจจะต้องการฟังเรื่องเดิมซ้ำ ๆ ได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่โตแล้วการนำเรื่องแนวเดียวกันมาเล่าบ่อย ๆ จะทำให้เขาเบื่อหน่ายได้

7. นิทานที่ดีควรจะมีการแทรกบทลงโทษบ้าง แต่ต้องเป็นบทลงโทษที่ไม่หยาบคาย สิ่งที่ครูควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งคือ อย่าเลือกนิทานที่มีบทลงโทษที่มีลักษณะเป็นการถ่มน้ำลาย ให้ผู้อื่นเจ็บปวด เป็นบทลงโทษที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

8. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็ก ๆ ฟัง โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

9. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟังควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก ๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็ก ๆ หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณที่น่าชื่นชม และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

10. นิทานที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมที่ง่าย ๆ ซึ่งเด็กระดับปฐมวัยสามารถทำได้ เช่น เรื่องที่มีเนื้อหาสาระประเภทชี้้นำให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื้อเพลิง พ่อแม่ ครู จัดเก็บของเล่นของใช้ด้วยตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน อาทิ การแปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ซักรองเท้า หวีผม ฯลฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและของโรงเรียน การดูแลรักษาเครื่องใช้ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การไม่หัวเราะเยาะความพิการของเพื่อนหรือเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บ

วิธีการเล่านิทาน มีขั้นตอนการเตรียมตัวดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวก่อนเล่านิทาน การเตรียมตัวก่อนเล่านิทานเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะผู้ที่เริ่มหัดเล่านิทานใหม่ ๆ ครูบางคนอาจรู้สึกลัวว่า การเล่านิทานเป็นเรื่องยากมาก บางคนอาจคิดว่าจำเป็นต้องจำเนื้อเรื่องให้ได้คำต่อคำ การเล่านิทานไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด เพียงแต่ผู้เล่าจะต้องรู้จักและเข้าใจเรื่องที่เล่าอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้การเล่านิทานดำเนินไปตามลำดับของเรื่อง และเพื่อป้องกันการลืม ผู้เล่าควรปฏิบัติดังต่อไปนี้ (พรทิพย์ วิน โภมิจันทร์. 2542 : 30 – 32)

2. อ่านเรื่องนั้น โดยตลอดอย่างช้า ๆ แล้วลองคิดสร้างภาพในจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องเป็นลำดับ ปิดหนังสือ ลองคิดทบทวนภาพที่คิดสร้างไว้

3. อ่านเรื่องอีกครั้ง แล้วพิจารณาว่าจะเล่าให้เหมือนกับต้นฉบับเดิมทุกอย่าง หรือจะเรียบเรียงคำพูดใหม่ โดยไม่ให้เสียเค้าโครงเรื่องเดิม และรักษาส่วนดีไว้ด้วย และจะตัดข้อความปลีกย่อยตอนใดทิ้ง

4. เขียนสังเขปเรื่องเป็นข้อ ๆ เพื่อให้เรื่องดำเนินไปตามลำดับไม่สับสน และเพื่อกันลืมควรบันทึกข้อความหรือสำนวนดี ๆ ไว้ พยายามใช้คำพูดของตัวละคร

5. วางแผนที่จะหาวิธีการเริ่มต้นเล่านิทานที่น่าสนใจ หลีกเลี่ยงการบรรยายที่ไม่จำเป็น

6. หาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพิ่มเติม เช่น ความรู้เกี่ยวกับตัวละคร ขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

7. เลือกวิธีการเล่านิทานตามที่เราเห็นว่าเหมาะสม การเล่านิทานทำได้หลายแบบ ตั้งแต่วิธีการอย่างง่าย ๆ คือ การเล่าด้วยปากเปล่า โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์เลย หรืออาจมีอุปกรณ์ประกอบก็ได้

8. ครูควรเตรียมวิธีการบางอย่างที่จะนำมาใช้เพื่อให้เด็กเจียบเสียง และพร้อมที่จะฟังนิทาน เช่น การเล่นกับนิ้ว หรือเพลงสั้น ๆ ที่เด็กสนใจ ฯลฯ วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้คลายความกระวนกระวายหรือความอยุ่ไม่สุขลงได้ เมื่อครูใช้วิธีการให้เด็กสงบนิ่ง พร้อมที่จะฟังแล้ว ครูจึงเริ่มเล่านิทาน

9. ทดลองเล่า ผู้เริ่มเล่านิทานใหม่ ๆ ควรทดลองเล่าเรื่องนั้นให้ขึ้นใจ โดยหัดเล่าดัง ๆ เพื่อทดสอบน้ำเสียง หรือฝึกเล่าหน้ากระจก เพื่อสังเกตท่าทางของตนเอง ซึ่งศิลปะการเล่านิทานมี 2 อย่างคือ

การใช้เสียง น้ำเสียงหรือเสียงในการเล่า ต้องส่งความรู้สึกให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามผู้เล่า เพราะเสียงจะเป็นสื่อที่แสดงความรู้สึกได้ดี เช่น “เสรำโศก เสียงต้องเบา สั้นเครือ กิริยาท่าทางต้องอยู่ในสภาพสิ้นหวัง” “คิ่นคิ่น เสียงควรฟังชัดเจน สั้นเร็ว” “เสียงผู้ชาย หัวใหญ่” “เสียงผู้หญิง นุ่ม แลมนเล็กน้อย” “การเล่านิทานไม่ควรใช้เสียงระดับเดียวกัน ควรมีสูง ต่ำ หนัก เบา บางที” “อาจขาดหายไปหรือหยุดเล็กน้อย เพื่อเร้าให้ผู้ฟังตั้งใจ สนใจ ติดตามเรื่องยิ่งขึ้น” และท่าทาง เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ต้องสัมพันธ์กับน้ำเสียง ซึ่งจะช่วยนำความรู้สึกของผู้ฟังให้คล้อยตามไปด้วย ผู้เล่าไม่จำเป็นต้องใส่ท่าทางมากนักแต่ต้องสัมพันธ์กับอารมณ์ในขณะที่เล่า ผู้ฟังจึงจะเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ผู้เล่าควรใช้ท่าทางประกอบเล็กน้อย เช่น ขยับแขน ขา พยักหน้า โยกตัว หรือทำมือประกอบ ทำตาโต เมื่อถึงตอนน่ากลัว ตกใจ หวาดเสียว พยายามให้ความรู้สึกออกทางนัยน์ตามากที่สุด และพยายามกวาดสายตามองดูเด็กให้รอบ ๆ

ดังนั้นก่อนเล่านิทาน ผู้เล่าควรถามตัวเองว่าจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีแล้วหรือยัง เช่น การเริ่มต้นของนิทาน ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้อความที่ไพเราะบางตอน บทสนทนาของตัวละครในเรื่อง ฯลฯ หากยังจำไม่ได้หมด ควรเตรียมตัวใหม่ให้พร้อมก่อนการเล่านิทาน

การเล่านิทานควรดำเนินการดังต่อไปนี้ (พรทิพย์ วินโกมินทร์, 2542 : 32 – 33)

1. จัดผู้ฟังให้นั่งเรียบร้อยและสบาย เป็นกลุ่มหรือครึ่งวงกลมบนเก้าอี้ หรือบนพื้นก็ได้ ควรให้เด็กนั่งหันหลังให้หน้าต่าง จะได้ไม่เห็นสิ่งอื่นที่จะดึงความสนใจไป และควรให้เด็กนั่งห่างจากของเล่นที่จะทำให้วอกแวก ครูอาจหาฉากบังไม่ให้เด็กมองเห็นของเล่นเหล่านั้นก็ได้
2. ผู้เล่าควรนั่งบนเก้าอี้เดี่ยว ๆ เพื่อให้ผู้ฟังมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินเสียงผู้เล่าชัดเจน
3. ผู้เล่าต้องใช้เสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกันด้วยเสียงธรรมชาติของตัวเอง ไม่ใช่ตะโกน ต้องออกเสียงชัดเจน จังหวะการพูดให้พอเหมาะ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป ใช้น้ำเสียงเหมาะกับตัวละครในเรื่อง ไม่พูดผิด ๆ ถูก ๆ หรือหยุดนานเกินไป เว้นจังหวะให้พอเหมาะ เด็กเล็กมักชอบเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ลมพัด ก็ควรเติมคำว่า “หวือ ๆ” หมาเห่า “โ으้ง โ으้ง” ฯลฯ ถ้าผู้เล่าใช้เสียงตามธรรมชาติเหล่านั้นมาประกอบด้วยยิ่งดี จะทำให้เด็กสนใจยิ่งขึ้น และผู้ฟังจะมีความรู้สึกเหมือนกับสัมผัสเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง
4. ขณะเล่า อาจทำท่าทางประกอบด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นท่าทางที่น่าดู ไม่ได้แก้งทำจนผิดธรรมชาติ และอย่าแสดงท่าทางมากเกินไป
5. ผู้เล่าต้องไม่ออกนอกเรื่องหรือเล่าเรื่องอื่นแทรก จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจไขว้เขว และอย่าสอดแทรกเรื่องศีลธรรมมากเกินไป จะทำให้เด็กเบื่อ
6. ผู้เล่าจะต้องทำใจให้สนุกไปตามเนื้อเรื่องด้วยต้องไม่ฝืนใจเล่า การเล่านิทานจึงจะออกรสสนุกสนาน
7. พยายามถ่ายทอดเรื่องที่เล่าให้เป็นภาพที่มีชีวิต โดยบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละครให้ชัดเจน บรรยายสถานที่ที่เกิดขึ้นให้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้เข้าไปนั่งอยู่ ณ ที่นั้นด้วย
8. เลือกเฟ้นถ้อยคำหรือสำนวนให้เหมาะกับระดับของผู้ฟัง
9. ขณะเล่านิทานทำใจให้สบาย ๆ และมองผู้ฟังอย่างทั่วถึงทุกคน ในขณะที่เล่า หากผู้ฟังแสดงความไม่สนใจ ผู้เล่าควรใช้ไหวพริบแก้ไขวิธีการเล่าให้ตื่นเต้นเร้าใจยิ่งขึ้น
10. ควรคำนึงถึงระยะเวลาให้พอเหมาะกับความสนใจของผู้ฟังด้วย โดยจะต้องดูวัยของผู้ฟังเพราะระดับความสนใจของเด็กในแต่ละวัยแตกต่างกัน เช่น เด็กอายุประมาณ 5 ขวบ จะมีความสนใจประมาณ 15 นาที ดังนั้น นิทานจึงไม่ควรเล่าเกิน 15 – 20 นาที เพราะถ้านานเกินไป เด็กจะเบื่อ และจำนวนเรื่องที่เล่าก็ไม่ควรเล่าเกินคราวละ 2 เรื่อง

11. ควรกำหนดเวลาเพื่อไว้สำหรับคำถามหรือข้อวิจารณ์ของเด็ก แต่ครูไม่ควรตั้งคำถามให้เด็กอภิปราย เพราะจะทำให้เด็กหมดสนุก ถ้าในระหว่างการเล่าเรื่องเด็กขัดจังหวะหรือซักถามครูควรบอกให้รอจนเล่าเรื่องจบก่อนในบางครั้ง การที่เด็กขัดจังหวะซักถาม เป็นสิ่งที่ดี ควรอนุญาตให้เด็กทำได้ แต่การขัดจังหวะบ่อย ๆ จะทำให้เรื่องหมดสนุก ถ้าหากมีเด็กบางคนไม่ยอมฟังเลยในเวลาเล่านิทาน แม้แต่จะให้มานั่งติดกับครูแล้วก็ตาม ครูอาจจัดให้มีผู้เล่านิทานให้เด็กคนนั้นฟังเพียงลำพัง โดยเลือกเรื่องที่เด็กสนใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิลาศลักษณ์ ชิววลี (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของคนที่มีความตั้งใจภายในของนักเรียนซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในในการเล่นเกมนอกกลุ่มที่ได้รับรางวัลจากภายนอกเป็นเงิน กลุ่มที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับทางบวก และกลุ่มควบคุม แต่ละกลุ่มก่อนและหลังการทดลอง

2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการให้รางวัลภายนอกกับระดับการรับรู้ความสามารถของตน ในเรื่องแรงจูงใจภายในในการเล่นเกมนอกกลุ่ม

3. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในหลังการทดลอง ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรางวัลภายนอกเป็นเงิน กลุ่มที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับทางบวก และกลุ่มควบคุม

4. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า รางวัลภายนอกที่ให้ไม่ได้ทำลายแรงจูงใจที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับและกลุ่มควบคุมหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่พบว่านักเรียนที่รับรู้ความสามารถของตนในการเล่นเกมนอกกลุ่ม มีความสนุกในการเล่นมากกว่านักเรียนที่รับรู้ความสามารถของตนต่ำ และพบว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับมีพฤติกรรมเอาใจใส่ในเกมที่ตนเองเล่นมากกว่านักเรียนที่รับรู้ความสามารถของตนต่ำ และพบว่านักเรียนที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับมีพฤติกรรมเอาใจใส่ในเกมที่ตนเองเล่นมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

สุภัก ไหวหากิจ (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการเล่านิทาน คติสอนธรรม และการเล่นเกมแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็ก

ปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานคติสอนธรรมมีการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นแบบร่วมมือแต่ไม่แตกต่างกัน

สัณห์พัฒน์ อรุณธารี (2543) ได้ทำการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมและสื่อในกิจกรรมเสรีสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างระเบียบวินัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอนุบาล 40 คน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดภูเก็ต เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องระเบียบวินัยที่ควรสร้างในขณะที่เด็กทำกิจกรรมเสรี เป็นนักเรียนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 2 ห้องเรียน จากโรงเรียนบ้านตลาดเหนือ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในการให้ผู้วิจัยทดลองจัดกิจกรรมและสื่อในกิจกรรมเสรี เพื่อสร้างระเบียบวินัยสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า การสอบถามความคิดเห็น การทำแบบทดสอบและการเสริมแบบรูปแบบมีความเหมาะสมอย่างยิ่งและเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับเด็กปฐมวัย เมื่อนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยเพิ่มขึ้น

นิรัชรา จันทิหาล้า (2541) ได้ทำการวิจัยการเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิคเบียร์รลดกรกับเทคนิคตัวแบบ ต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของชั้นเรียน และความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน เจียรวนนท์อุทิศ 3 จำนวน 8 คน แบ่งเป็นกลุ่มเทคนิคเบียร์รลดกร 4 คน และกลุ่มตัวแบบวีดิทัศน์ 4 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. เทคนิคเบียร์รลดกรสามารถเพิ่มพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและพฤติกรรมการรักษาความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 2. ตัวแบบวีดิทัศน์ สามารถเพิ่มพฤติกรรมรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและพฤติกรรมรักษาความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 3. การปรับพฤติกรรมรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและพฤติกรรมรักษาความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้ส่วนตัวของนักเรียน โดยใช้ เทคนิคเบียร์รลดกรกับเทคนิคตัวแบบวีดิทัศน์ไม่แตกต่างกัน

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย สามารถที่จะสอนและปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับเด็กจึงควรได้ตระหนักถึงการคิดหาวิธี โดยเฉพาะการให้แรงเสริม เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองซึ่งเป็นการวางรากฐานที่ดีต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กชาย-หญิง จำนวน 22คน อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา ระยะเวลาในการทดลอง มีระยะเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ในและวันทำการ ทดลองครั้งละ 20 นาที ช่วงกิจกรรมเสรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่น โดยมีขบวนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัย พบว่า เด็กในความรับผิดชอบยังขาดวินัยในตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะตามวัยที่จำเป็นในด้านคุณธรรมจริยธรรม เรื่องการจัดเก็บของเล่น
2. ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนที่ขาดคุณลักษณะตามวัยดังกล่าว
3. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามวัยด้านคุณธรรมจริยธรรม เรื่องการจัดเก็บของเล่น พบว่า เป็นคุณลักษณะตามวัยในพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ
4. ศึกษาแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาและกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ พบว่า กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยตามที่หลักสูตรต้องการ
5. ศึกษา วางแผน ออกแบบกิจกรรมและ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. ดำเนินการจัดทำตามที่วางแผนไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

2. สังเกตพฤติกรรมตามรายการเครื่องมือวิจัยด้วยการประเมินให้คะแนนพฤติกรรมตั้งแต่ระดับ ไม่แสดงพฤติกรรม แสดงพฤติกรรม โดยมีผู้แนะนำ (เพื่อน , ครู) และแสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง ทั้งนี้มีการให้ค่าคะแนนพฤติกรรมตั้งแต่ 0 1 2 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้รวมคะแนนผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล ที่แสดงพฤติกรรมและวัดได้ในแต่ละวัน

2. รวมคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละวันให้ครบ 1 สัปดาห์

3. หาค่าคะแนนรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละสัปดาห์ จนครบ 4 สัปดาห์

4. แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 4 สัปดาห์ ไว้ในตารางเดียวกัน เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของคะแนนพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการทำให้เด็กมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรม การจัดเก็บของเล่น

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรม และประเมินค่าคะแนนจากพฤติกรรมจำนวน 4 สัปดาห์ มีรายการประเมิน 10 รายการ ดังนี้

1. เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม
2. ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
3. ไม่แย่งกันเก็บของเล่น
4. เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน
5. เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน
6. จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง/ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย
7. จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย
8. ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น
9. ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น
10. เก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด

โดยมีคะแนนเต็มรายการละ 2 คะแนน ดังนั้นเด็กจะมีคะแนนสำหรับการปฏิบัติ 10 รายการต่อวัน มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมครบใน 1 สัปดาห์ หรือปฏิบัติกิจกรรมครบ 5 วัน คะแนนรวมจึงเป็นสัปดาห์ละ 100 คะแนน ผู้วิจัยจึงนำคะแนนในแต่ละสัปดาห์ของเด็กทุกคน มาแสดงเป็นคะแนนรวม จำนวน 4 สัปดาห์ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 4 สัปดาห์

เลขที่	คะแนนรวมเต็ม 100 คะแนน			
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4
1	52	63	72	77
2	55	73	78	81
3	45	56	70	87
4	48	68	71	73
5	56	67	86	86
6	62	79	88	92
7	60	76	92	94
8	54	58	64	77
9	68	76	86	86
10	72	88	92	92
11	47	61	72	95
12	61	78	78	82
13	66	68	76	76
14	53	65	75	85
15	65	78	80	92
16	64	82	95	98
17	74	88	96	96
18	71	83	89	96
19	76	89	90	94
20	46	58	74	76
21	53	67	78	82
22	58	75	75	76
รวม	1,306	1,596	1,777	1,893
คะแนนเฉลี่ย(ร้อยละ)	59.36	72.55	80.77	86.05

จากตารางแสดงค่าคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย
ใน 4 สัปดาห์ เป็นการเก็บคะแนนจากกลุ่มประชากร 22 คน ที่เป็นเด็กปฐมวัยในชั้นอนุบาลปีที่
2 โรงเรียนบ้านดินสุขาวิทยา มีรายการประเมิน 10 รายการคือ

1. เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม
2. ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
3. ไม่แย่งกันเก็บของเล่น
4. เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน
5. เก็บรวบรวมของเล่นได้ครบถ้วน
6. จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง/ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย
7. จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย
8. ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น
9. ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น
10. เก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด เด็กมีคะแนนจากผลการ

ปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นรายสัปดาห์ ตลอด 4 สัปดาห์ มีค่าร้อยละแสดงความก้าวหน้า
จาก 59.36 , 72.55 , 80.77 และ 86.05 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วินัยในตนเองต้องมีการส่งเสริมหรือพัฒนาตั้งแต่เด็ก ทั้งนี้เพราะวัยเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมรวมทั้งการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมในวัยต่อไป จากการศึกษาเอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสนใจการใช้กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเป็นแนวทางหนึ่ง ที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะและความพร้อมของเด็กปฐมวัย ดังรายละเอียดการดำเนินงาน ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กชาย- หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 22 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านถิ่นสุขวิทยา

วิธีวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัย ในด้านเด็กในความรับผิดชอบยังขาดวินัยในตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะตามวัยที่จำเป็นในด้านคุณธรรมจริยธรรม เรื่องการจัดเก็บของเล่น
2. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามวัยด้านคุณธรรมจริยธรรม เรื่องการจัดเก็บของเล่น เป็นคุณลักษณะตามวัยในพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
3. ศึกษาแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาและกิจกรรมที่จะนำมาใช้การปรับปรุงประสิทธิภาพการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยตามที่หลักสูตรต้องการ
4. ศึกษา วางแผน ออกแบบกิจกรรมและ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับสูงมีพัฒนาการที่ดีตามข้อตกลงเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง ตลอด 4 สัปดาห์ จากระดับค่าร้อยละ 59.36 , 72.55 , 80.77 และ 86.05 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

ผลจากการใช้กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ปรากฏว่าเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 มีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีกระบวนการพัฒนาและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางในการวิจัย กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน การเตรียมงาน โดยการพัฒนาเครื่องมืออย่างเป็นระบบ นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและมีการวางแผนและเตรียมงาน เพื่อการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านการจัดกิจกรรมผู้วิจัยได้จัดกิจกรรม การเล่านิทาน แสดงบทบาทสมมติ เพื่อปลูกจิตสำนึกและสร้างแรงจูงใจ โดยได้นำเนื้อหาจากนิทานมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่มีพัฒนาการดีขึ้นเป็นลำดับแรก เมื่อเด็กได้แสดงพฤติกรรมที่ดีแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยนเพื่อเป็นกำลังใจให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ เพิ่มมากยิ่งขึ้น มีผลทำให้คะแนนแสดงพฤติกรรมของเด็กพัฒนาขึ้น (เพิ่มมากยิ่งขึ้น)

กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นที่ใช้ในการพัฒนาเด็กให้มีวินัยในตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการสร้างแรงจูงใจ ได้แก่ นิทานเรื่องของขวัญจากนางฟ้าและการแสดงบทบาทสมมติ
2. กิจกรรมการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยน ได้แก่
 - 2.1 การให้เด็กจัดทำสมุดเด็กดีเป็นรายบุคคล
 - 2.2 การให้รางวัลด้วยการติดสติ๊กเกอร์ในสมุดเด็กดี แสดงการยอมรับความประพฤติเมื่อผ่านเกณฑ์รายวัน
 - 2.3 ให้เด็กสามารถเลือกรางวัลได้ด้วยตนเองเมื่อปฏิบัติกิจกรรมผ่านเกณฑ์ครบ 1 สัปดาห์ ซึ่งเป็นสติ๊กเกอร์รูปภาพที่เด็กชอบ นำไปติดในสมุดเด็กดี

การจัดกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานพัฒนาสุขภาพ (2549 : 25) กล่าวว่าเมื่อต้องการให้เด็กทำอะไรก็ตาม ต้องสนใจด้วยแรงเสริมทางบวก วิธีการให้รางวัล เป็นกลยุทธ์ที่ดี ในการเสริมแรงให้เด็กปฏิบัติในทางที่ชอบ นอกจากนี้ต้องอาเรีย พันช์มณี (2548 : 4) กล่าวถึงความมีวินัยไว้ว่า วินัยเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องปลูกฝังกันมาตั้งแต่เล็ก เพราะ วินัยนอกจากจะทำให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความเจริญก้าวหน้าแล้ว คนมีวินัยในตนเองมักเป็นคนที่ประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการเรียน การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะ

จากประสบการณ์ด้านการสอน และประสบการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินการส่งเสริม และพัฒนาวินัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยครั้งนี้สามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ก่อนนำไปใช้ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการด้านต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวินัยในตนเอง ให้เข้าใจอย่าง ชัดเจนเพื่อประยุกต์แนวคิด หลักการและและทฤษฎี มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. การดำเนินการพัฒนาความมีวินัยในตนเองมักถูกมองว่าเป็นเรื่องยากและเป็น นามธรรม แต่ความเป็นจริงแล้ว สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ในเด็กทุกวัยเพียงแต่ต้องมี วิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ประเด็นสำคัญคือต้องค่อยเป็นค่อยไป
3. ก่อนดำเนินการต้องเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มาเป็นอย่างดี เพราะเด็กมีช่วง ความสนใจสั้น ต้องจัดกิจกรรม โดยเฉพาะการเล่นให้เด็กมีความประทับใจ จะเป็นการ สร้างแรงจูงใจได้เป็นอย่างดี
4. การกำหนดเวลา ในการปฏิบัติกิจกรรมเด็กจะยังดูเวลาไม่เป็นแต่เด็กสามารถ จำตัวเลขได้ เมื่อครูผู้สอนกำหนดเวลาในการจัดเก็บของเล่น 10 นาที ครูควรพูดว่า ให้เวลาเก็บ ของเล่นจนกว่าเข็มยาวจะชี้ ที่เลข 5 (ขณะนั้นเข็มยาวชี้ที่เลข 3)
5. การวิจัยในลักษณะนี้สามารถนำไปใช้กับเด็กพิเศษได้
6. ก่อนดำเนินการจะต้องมีข้อมูลหรือสารสนเทศที่สมบูรณ์และถูกต้องชัดเจน กล่าวคือต้องมีการวิเคราะห์พัฒนาการ คุณลักษณะตามวัย พฤติกรรม โดยต้องใช้เครื่องมือ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอย่างแท้จริง
7. เลือกวิธีการหรือสื่อที่จะนำมาจัดทำหรือพัฒนาโดยคำนึงถึงความสอดคล้อง กับความพร้อม วุฒิภาวะ ความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไปนั้นผู้วิจัยเสนอว่าควรทำการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยในด้านอื่น ๆ อีก นอกเหนือจากการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง นอกจากนี้การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยควรดำเนินการกับกลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีลักษณะเฉพาะต่อไป



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2546.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. คู่มือการเลี้ยงดูวัยอนุบาลให้เก่ง ฉลาดเป็นคนดีมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ :
อ่านสนุก, 2547.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. ยิ่งว่าอึดิว คู่มือพัฒนาชีวิตให้ลูกน้อย. กรุงเทพฯ : ชักเชสมีเดีย,
2544.
- จินดา น้ำเจริญ. การศึกษาความมีวินัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
กิจกรรมเสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผนปฏิบัติ ทบทวน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- นิตยา คชภักดี. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง5ปี. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2543.
- นිරัชรา จันทิต้า. การเปรียบเทียบผลการใช้เทคนิครูดรถกับเทคนิคตัวแบบต่อพฤติกรรม
การรักษาความสะอาดของชั้นเรียนและความเป็นระเบียบของอุปกรณ์เครื่องใช้
ส่วนตัวนักเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2514.
- พรทิพย์ วิน โกมินทร์. นิทานละครและหุ่นสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โอเคเอนสโตร์, 2542.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. “เด็กปฐมวัยในท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง,” วารสารการศึกษาปฐมวัย.
(มกราคม 2540) : 13-45.
- ราตี ทองสวัสดิ์. “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก3-6 ขวบ”. วารสารการศึกษาปฐมวัย.
(2542)
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2544.
- วิลาศลักษณ์ ชวัลลดี. ผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของคนที่ม่ต่อ
แรงจูงใจภายในของนักเรียน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. กรุงเทพฯ
: สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์, 2542.

สารดี โขติรัตน์. ผลการใช้เกมตัวแบบและสถานการณ์จำลองต่อพฤติกรรมจริยธรรมของ

นักเรียนอนุบาล. ปรินญาณีพนธ์ศ.ม. (การศึกษาศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน).

สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2542.

สิดเทพวัฒน์ อรุณชาติ. การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมและสื่อในกิจกรรมเสรีสำหรับเด็ก

ปฐมวัยเพื่อสร้างระเบียบวินัย. สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. ภูเก็ต, 2543.

สุชาติ ศรีทิพย์วรรณและคณะ. เลี้ยงลูกอย่างไรให้ “เก่ง ดี มีสุข”. กรุงเทพฯ : บริษัท

ธนาพรส

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). การสร้างเสริมวินัยคู่มือแนะแนวทางการ

ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาสถาตพร้าว, 2549.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. คู่มือความรู้เพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในเด็กอายุ 3-11 ปี

สำหรับพ่อแม่/ผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่ง

ประเทศไทย, 2549.

สมพร สุทัศน์ย์, ม.ร.ว. จิตวิทยาการปกครองชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : บริษัทด้าน

สุทธการพิมพ์ จำกัด, 2547.

สมโภชน์ เขียมสุภายิต. การปรับพฤติกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

โอเดียนสโตร์, 2549.

อารี พันธุ์มณี. สอนลูกถูกวิธีให้เป็นคนดีในอนาคต. กรุงเทพฯ : ไชโย, 2548.

อุมาพร ตรังกสมบัติ. สร้างวินัยให้ลูกคุณ. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว, 2542.

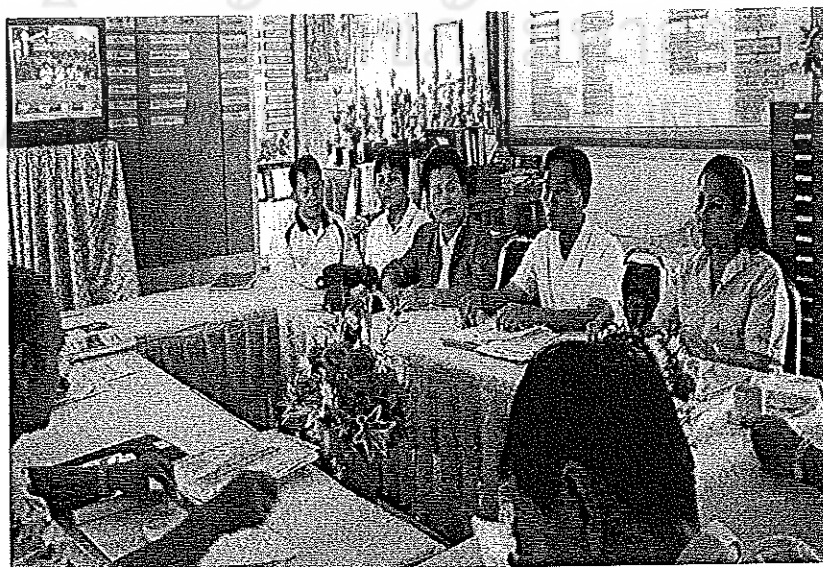
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

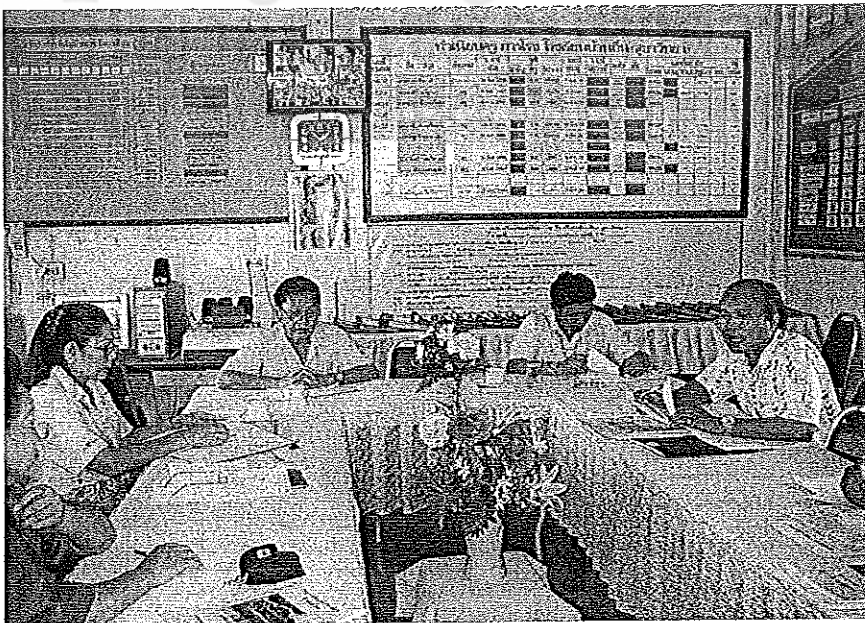


ภาพประกอบที่ 1 พัฒนาคู่มือด้านการวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนบ้านถิ่นสุขาวิทยา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประชุมเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน
ปัญหา (Focus Group) ระหว่างวันที่ 8-12 พฤศจิกายน 2553





ภาพประกอบที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน
บ้านดั้นสุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี
เขต 1 ระหว่างวันที่ 25 – 26 พฤศจิกายน 2553





ภาพประกอบที่ 3 การนิเทศภายใน เพื่อการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถิ่น
สุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2554 ถึง วันที่ 14 มีนาคม 2554

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY



ภาพประกอบที่ 4 ประชุมสรุปผลการพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนบ้านถ้ำ
สุขาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ใน
วันที่ 14 มีนาคม 2554

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY